

30784

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 10
సంపుటము ౧౦

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ మార్చి నెల 10-వ తేది సోమవారము
కుభిరోద్ధారి నామశంవత్సరము, ఫాల్గునమాస పంచమి శుద్ధ గి.

No. 186
సంచిక ౧౮౬

అతిసందరమైన బంగారుగాజులు దొరకు వనము

ఏమోస్తరు గాజులుగాని రేడి కోలలో నైపు అమ్మకమునకు సిద్ధముగా వచ్చును.

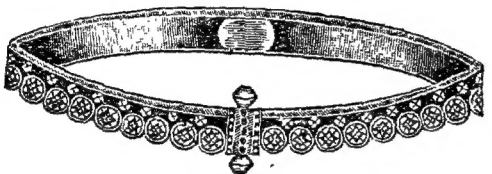
జూజరులో తేనిది అతిత్వరలో తయారచేసి యివ్వబడును.

మోహన:

ఇది 2 1/2 సకరము వెయ్యలు 6 సకరముల వరకు తయారగును.
చేదారము నహా మజారి జర 1-కి రుప్ 10

మంగురూర:

ఇది 5 సకరము వెయ్యలు 10 సకరము వరకు తయారగును.
మజారి జర 1-కి రుప్ 25 లు

ఓ కళా అర్థము నిచ్చిన మీకే తప్పక తరువాత అనేక
ఆర్థములు యిత్తురను నమ్మకము మాకు గలదు.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ, నగవర్రులు, 25 చైకాలవాకరోడు - చుదాను.

వెల్లింగుటన్ సిసీమా

కి 8-24 కివారము నుండి 14-8-24 తేది కుళవారము వరకు
సా 6-15 x ౧౧ కలికోటా వెండుప్రకర్షనములు. రాత్రి 9-30

కిని, అదివారములందు 8-15 గంటలకుమాడ యూనివర్సల్స్
తండరింగు కిరియల్. సోమవారం 10-8-24 తేది సా ౧౧ కలి
6-15 x ౧౧ సిసీమాప్రకర్షనము. మంగళవారం 11-8-24 తేది
రాత్రి 9-30 x ౧౧ విలియంహార్వ్యాగనుకాన్ కర్తవ్యపాత్రి.

ది సోషియల్ బుక్స్-సీర్

జాక్ మల్ హాల్ యొక్క ధైర్యసాహస ఆత్మద్భుత
చర్యలను చూచి తృప్తి చెందవలెను.

5, 6, 7 ఉపకథలు, రెండవవారము, 6 భాగములు
ఇంటర్ నాష నల్ న్యూసు, హాస్యము చూపబడును

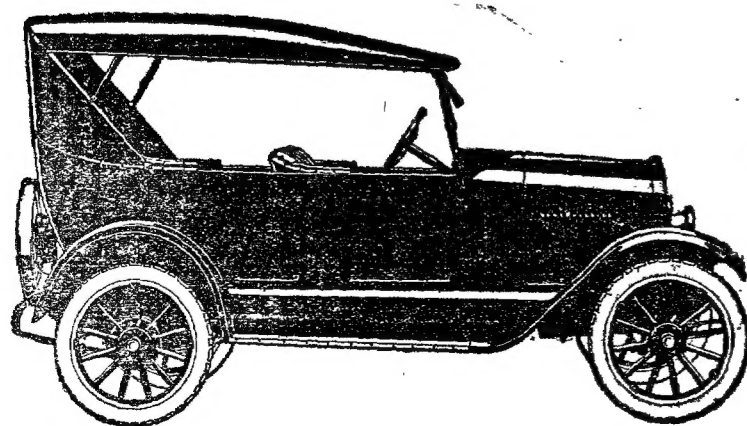

డూరన్టు

డూరన్టు గడచిన కిర సంవత్సరములనుండి పలుమోస్తరులలో
బుడ్లను తయారుచేయుచున్నను కడపట ఎట్టిలోపములు లేక మిక్కిలి
శ్రేష్ఠమైన బండిని తయారుచేయ గలిగెను, దానికే తనజేరును
పెట్టెను, ఆబండియే

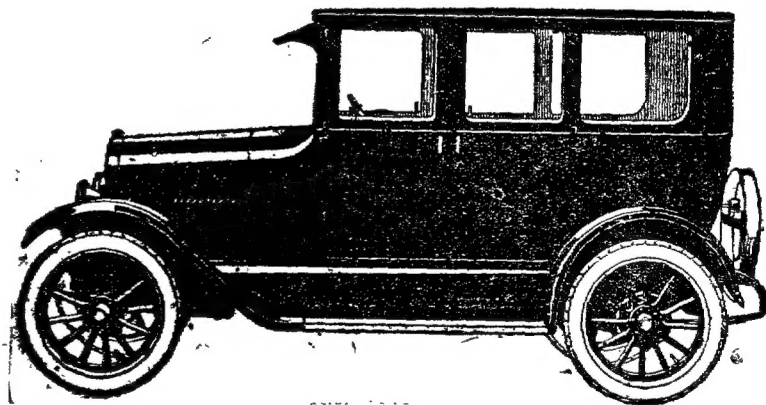
డూరన్టు అని పిలువబడుచున్నది.

రగ్ బి 15.6

రగ్ బి టూరింగు

... రుప్ 3,000

రగ్ బి సెడాన్

... రుప్ 4,500

స్వాభావికమైన గురుతులు

కాంటినెంటల్ రెడ్ సీలు మోటారు.
సిమ్ము హై టెన్షన్ మాగ్నెటో.
ఆటో-లైట్ ఎలక్ట్రిక్ స్టార్టింగ్ థి.
స్పయిసరు యూనివర్సల్ జాయింట్లు.
టిమ్ కెన్ ఆక్సెల్సు, బేరింగులు.
హైలెట్టును వ్యాకువమ్ ఫీడ్ టాంకు.

ధ ర లు

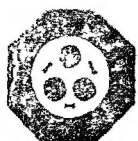
కూప్

... రుప్ 4,250

కమ్మియల్ చస్సిస్

... ,, 2,300

SPENCER & Co. Ltd. MADRAS & BRANCHES

అలహాబాద్, నరముల బలహీనము

రక్త హేమ

మొదలగు వాటికి.

Deschiens' syrup

నిరపున ఉపయోగించుము.

ఇది, ఆరోగ్యమును, బలము, నియంత్రణనదియ; 30,000 వైద్యులచేత ప్రశంసించబడుచున్నది. దీనిని, పారిశ్రామిక మార్కెట్, గమనించుము. ఎక్కడను చిక్కును.

నవలలు

సరస్వతీ గ్రంథమండలి

నవలలు

రాజమహేంద్రవరము

ప్రకాశకుడు: ఆర్.వెంకటేశ్వరయ్య

సంపాదకుడు: తల్లావెంకటేశ్వరయ్య

ఇందు విశేషముగా మనోహర కథాకల్పితంబులును, భావపూరితంబులును సవరణభరితంబులు నగు చారిత్రిక-సాంఘిక-సాంసారిక-అపరాధపరిశోధక-నవలలు, ముచ్చటైన బొమ్మలతో ముద్దలంబులు క్యాబ్రికోలైడుతో డెమియన్ రేజును 200 పుటలతో రెండుమాసముల కొక్కటిగ వెలువడుచుండును. వెలువడు ప్రతిగ్రంథమును పోస్టేజిగాక రు. ౧-౦-౦ వెలకు జంబాదారులకు బంపుచుండుము. చందాదారుగ జేరువారు ప్రవేశమును ముందుగ నాలుగణాలు చెల్లింపవలెను.

ఆంగ్లభాషానవలారచయితలలో నగ్గణ్యుడగు నుప్రసిద్ధియొనర్చు కవివర్మనిచే రచియింపబడినదియు నాంధ్ర ప్రతిభా సహాయసంఘాదులగు శ్రీమదుమాడి శేషగిరిరావుగారిచే వృద్ధయాశ్రమముగా వ్యయముచేయించి నాంధ్రీక రింపబడినదియు, నీమండలినుండి పదునైదవగ్రంథముగ వెలువరింపబడునదియు నగు **పాస్ట్ర** అను నత్యద్భుత సంఘటనలచే నలరారు 3౧౦ పుటలగుల మొదటిభాగము-క్యాబ్రికోలైడు నవలరాజము నిధిమగుచున్నది. పోస్టభివ్యలు గాక చందాదారులకు రు. ౧-౦-౦ ఇతరులకు రు. ౧-౨-౦ **అభాగిని** అను సాంఘికనవల అనుబంధగ్రంథముగ వెలువడుచున్నది. పోస్టేజిగాక చందాదారులకు రు. ౦-౨-౦ ఇతరులకు రు. ౦-౧౨-౦.

లోకమయహార కస్తూరిమాత్రలు

ఈ అమూల్యమైన మాత్రలు మొదటిరకం కస్తూరి, మంతుమపువ్వు, పచ్చకర్పూరము, అతిసువాసనలగు వనమాలికలు చేర్చి రేయగుచేయబడినది. ఆక్షేపకరముగు వీరస్తుతాని యందులో చేరుటలేదు. కసిబిడ్డలు, బాలుకు, బాలికలు, యవ్వనులు కరణులు, ముసలివారు ప్రతియొక్కరు తీసిని సాధారణకొగము లన్నిటికిని అనుపాసకముతో వాడతగినది. బిడ్డలకు, బాలికలకు ఇది సుజీవివంటిది. వేసకు నేలుబుడ్డు అచ్చు అనుచున్నది. 250-300 మాత్రలు గలబుడ్డి 1 కి 0-4-0, 6 బుడ్డులు 1-4-0 పోస్టభివ్యలేదు. ఈ దిగువ తెలుపబడిన బొమ్మలములు అది ఏ యే వ్యాధికి గుణమిచ్చుకట్టు తెలుపబడినవో అందుకు యేలాటి సంతకములేదు. తప్పుక వాడి చూడుడు.

(1)

సారస్వతానమః:—రక్తకృద్ధిని, బుద్ధిశక్తిని, జ్ఞానశక్తిని పెంచుచును. బుడ్డి 1 కి 0-4-0.

బాలసుఖోదయః:—చిన్న పిల్లలకు చుమిచ్చు దివ్యమణి. శిశుసానుండును. గుణ వర్ధకము 0-12-0.

భావనలీలక రసాయనం:—సిక్తసంబంధమైన క్యాబ్రికోలైడు, వాంతులు, అజీర్తి కటాపంచలైపోవును. రు. 1-0-0

వాలగజకేసరిలేహ్యము:—సర్వవారములకు అతి మందగించుట మలబద్ధము మొదలగువాటికి పెట్టినది విశమురు 2.

మా బొమ్మలకు గుణము ఒకసారి కొనినవారికే తెలియును. ఒకదాని మాత్రము కొనిన పిదప ఎన్నడును మాత్రము కొనెదలని మార్గమును గుఱు.

పాశ్చాత్య వైద్యులచేతను, వైద్యశాలాధికారి, ప్రధానవైద్యులు, శ్రీ సీతారావువైద్యశాల, మైసూరు

“ERASMIC” కడుసులభ

SHAVING STICK. మార్గము

ఉదయమున ఎరాస్మిక్ కేవింగు కడ్డితో నబ్బును పట్టించి, బాగుగా రుద్ది స్వయముగా డౌరము చేసుకొనుటయే మంచిపద్ధతి. డౌరము చేసుకొనిన తరువాత చల్లగానుండును, ముచ్చలు యుండదు. ఆదినము అంతయు ముఖము నిగ నిగ లాడుచుండును. మఱియు నీవు మిక్కిలి అందముగా కూడ అగుపడుదువు. చూపునకు అందముగా అగుపడుటలో ఒక గొప్పశక్తియు న్నుట్లు మానసిక శాస్త్రము తెలుపుచున్నది. గాన నీవు ఎరాస్మిక్ కడ్డిని వాడినచో తప్పక అందముగా కనపడుదువు.

అస్పృశ్యత: నిర్మాణకార్యక్రమము

నిర్మాణకార్యక్రమములోని అస్పృశ్యతా నివారణము సంస్కరణ కానమునందలి పీఠికలోలే యున్నది. రెండును నామ మాత్రములై బూటకములుగా నెలిచిపోయినవి. ఒకదానివలన భారత జాతియ మహాభివృద్ధికి అస్పృశ్యతగా బరగుచున్న ఒక బాధివానికి శమానత్యము నేర్పు చేపూరుచున్నది. రెండవ దానివలన తామిదివరకు శాసనయోగిని యితర నాగరిక రాజ్యముల నడుమ అస్పృశ్యతగా నెంచబడుచున్న భారతజాతియను ప్రజలకు పూర్వమెంటు ద్వారా దానిని క్షయింపరాదు. కర్మఫలము మానవులనుగాని దేవతలనుగాని ఊడక దేదించెట్లు. ఇతరులను హేళనగా జూచి, వారిని పక్షపరచుకొని, వారిపై నిర్మాణకార్యము నెఱపించు నిండువారలెల్లరును యెప్పటికొక్కప్పుడు అంతగన్న హిందవలన బొందకూడదు.

అస్పృశ్యతానివారణము, సంస్కరణ కానము పీఠికయు, రెండును ప్రభుత్వమున ఆకాశంతులుగా నుండుటచే చాలమంది వాటి ననుసరింప బజ్జులు చేరిరి. రెండవ దానికి లోబడినవాడు మితవాదులు, నూతనారులను కాముల గడించిరి, మొదటి దాని ననుసరించినవారికిను చేతు గడింపలేదు. అనుసరించేయముగా నియామితి ను నమ్ముకొనిన మితవాదులలో ప్రస్తుతము గలిగిన అసంతృప్తి వారి స్వరచనముల వల్లనే జెలియించున్నది. నిరంకుశభావాలవలన యెక్కువ కరాధినింప బడినవారు స్వాతంత్ర్యమును యెన్నడు దలంపన త ఖండితముగా గోరుచున్నారు. వారిశాస్త్రము జూచుచు అస్పృశ్యతపట్ల మనము జేయుచున్న కార్యములను విచారింపకొనవలెను. బ్రిటీషువారికంటె మనమేమి యెక్కువ నేయాలిగితి మను ప్రశ్నకు కాంగ్రెసు సాంప్రదాయము సంగీకరించి ప్రతి వారును ప్రత్యుక్తమియ్యవలసియున్నది. అస్పృశ్యతానివారణ ప్రయత్నము లన్నియు ప్రమాణమునాటి చంద్రునివలె నున్నచు అస్పృశ్యమి ను త్రిక సుంపాద క్రియము నందు వెలిపి యుండెను. ఈ విషయమును బోధించుటకు ప్రజలు భయపడుచున్నారని చెలిపెను. కాంగ్రెసు ప్రచారకలప తిక్తస్థులయ్యును లేకుండుటయే మన ప్రయత్నములు నిష్ఫలమగు ఓట కారణము అగుచున్నది. బ్రిటీషువారి పరిపాలనావిధి లోపముల నెంచుట వెనుక బెట్టి, మనసోదరులను భయించుచున్న సాంఘిక దురవస్థను గూర్చి యెక్కువగ వలపోయియుండినవో నెంత నే మన గమ్యస్థానమునకు సగము దూరము చేరగలుగుము. ఇతరులకు న్యామియెనగుట న్యామిని బోయటయే గాక వారి హక్కులను వారి కేయింపబడుట ఘోషావ మను భయముగూడ గలుగవలెను. అన్యాయ మొనర్చుటలన భీతిపరిచును. ఈ భీతిని తొలగించుటకు నీ క్షిరరక్త నామకుల ముగా నుండవలెను. మనముజేసిన దుష్కర్మకర్తవ్య ప్రతిఫలముగా నాలుగు రెట్టిరకములకుంచి నొన్న మనస్సును మార్చుకొనుటయే సత్క్షిరరక్తము. ఇంతకు తక్కువగా మరేమి జేయబడినను, అది బూటక మగును. మనముఖపీఠికలుటకు, ఎంత నిరక్షరమగును, జ్ఞానాన్యతలైనను నిమ్మకాకుల వారు నరత్వ పిండకాలకు ఖడ్గం నిర్మాణముగావించి 60 కోట్ల రూప్యముల మిగులుకు స్వరాజ్యమున కంత యావత్కామ, 6 కోట్ల నిమ్మకాకుల నుద్ధరించుటయు అంతకంటె ఆత్మవ్యక్తిమైన అంతము.

కాని యితర ప్రామాఖ్య కర్తవ్యమును మన జేత నామకులు జేతనే కరుణ గ మనింపకుండుట విచారకరము గ నున్నది. అననర కర్తవ్యములను వెనుకబెట్టి అననర విషయములకు ప్రామాఖ్యకానిమ్మకాకుల వివేక జనబడదు. శ్రేయస్కరముగాదు. దురదృష్టవశాత్తులగు మన సోదరులలో సంఘసేవకునిగా 20 యేండ్లనుండి పాటుబడుచుండుటచే, యిట్టివిషయము ఆశ్చర్యజాత్యవలన మనము ఆనేక యిక్కట్లులకు పాల్పడి జేతదౌర్భాగ్యమునకు లోనగుచున్న సోదర జాతియలకు హెచ్చరిక చేయుట నాకు విధియై యున్నది.

నేను ఖడ్గంనుండి విముఖత గలవాడని నా సోదరులు పొరబడెడుండు రని దలచెదను. 6 కోట్ల మంది సోదరులను సాంఘిక దురవస్థనుండి, వారి స్వయముండి తొలగించుటకు యితర కార్యములన్నిటికంటె యెక్కువ ప్రామాఖ్యక నొసగి నిర్మాణకార్యక్రమమునందు ప్రభుత్వకార్యముగా జేయవలెనని యెల్లరకు చెలి జిబురుచుటయే నా ముఖ్యోద్దేశము. సామకు 60 కోట్లలాభము జాతీ ఖడ్గం కార్యక్రమము గూడ దీనికి వెనుక రావలసినదే. మానవుడు ప్రపంచమంతయు సంపాదించి తన ఆత్మనుపోగొట్టుకొనినచో శాశ్వతముగ నుండునని క్రైస్తు బలికెను. అట్టివాడు తనఆత్మను వెచ్చికొనుటకు ప్రతిఫలముగా శాశ్వత యాయగల్గును. ప్రపంచమునం దందరులినీ ఒక ఆత్మను కొనలేకున్నపుడు, 60 మిలియను ఆత్మలకు ముక్తి సంపాదించుటకై 60 కోట్ల రూప్యముల త్యజించవలెననుట వింత గానేరదు.

పి. సాలమను,

కార్యదర్శి, నిమ్మకాకులద్దరసంఘము, మదరాసు

ఆదర్శము.

— భారత కావ్యము

నిందితలను బాధించుచు నిర్దోషులనుగాను గాని
 బలవంతముగా నిబంధనలు వేగింపినచో, వారిని
 గా రొకటిరొక్కను నుపద్రవించి, ఆనాటికనుకనుక

శిల్పి, ముప్పిరి:—చదరామరాష్ట్రమున భూమిపన్ను
 గనములగుంచి ఎ. రంగస్వామిఅయ్యగారి భారత కానక
 లో కొన్ని ప్రక్కలనువేరి, బిల్లులుగా రావత్తులు (పత్తుల
 మొదలుగు, తొలిమిదొమ్మిది) కానకభవారి వద్ద
 పత్తులువాటి చేరవని ఈ, స్థాని ప్రభుత్వముగా రాక బిల్లులు
 మారుచేసి, అందుతికొరకు గవర్నరుజేసిన అనకంపరనియి అది
 బిల్లులు వారియొద్దనుండు. దున్నదనయు నుడివిరి

మధ్యపాద్యశాలను ప్రభుత్వ దరఖాస్తు పై
 బీదరు ఇంకను కర్మిచుచున్నచో ఆధిక్యత - బహుళ లాభి
 యాలనిక మొత్తమును కర్మించెదరను. మరియు ఇంక (ప్రభుత్వ
 పాఠశాల) 809/100 పాఠశాల కర్మిచుదను.

* మహాత్ముని కారాగృహ వాసము.

(: :)

జెయిలు సూపరింటెండెంటుతో సత్తర ప్రత్యుత్తరములు

(5)

ఎరవాడ జెయిలు, 14-10-22.

ఎరవాడ పెంటలు జెయిలు సూపరింటెండెంటుగారికి:

అయ్యా, ప్రభుత్వమువారు నాకు 'మానెజర్ రెవ్యూ' ను యిచ్చుట లేదన్న తీర సంగతి యిది. కాని కిందటివారము నాభార్యతోనూడ బచ్చి మిఠాయి సంతాపించు మానప్రతికూల ఖయిలీలకు వదులుకొనట కిచ్చుచున్నట్లు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించినది తెలిసింది. ఆవార్త నిజమేయెడల నేను నువ్వల విషయము తెలిసికొనుచున్నాను. కద్రానులో సభిరేకగానే ప్రతిమానమును ప్రకటింపటకు 'ఇండియన్ రెవ్యూ' ను యిప్పించ కలసింది.

ఇట్లు మీ విధేయుడు,

మో॥ క॥ గాంధీ

[ఇండియన్ రెవ్యూ యీశులేడు, మో॥ క॥ గాంధీ]

(6)

ఎరవాడ జెయిలు, 20-12-22

ఎరవాడ పెంటలు జెయిలు సూపరింటెండెంటు గారికి:-

అయ్యా, నన్ను చూచుటకు ఉత్తరపుగావలెనని యీరు ధ్య దరఖాస్తు చేసిన వారిలో, వండిత మోటిలాలు పెహూ, హక్కింజాబ్బాఖాను, ముస్లాము గాంధీగారలకు అట్టి ముత్తరువును తీసుకొనింది రని మీరు తెప్పించింది.

అందు ముస్లాము గాంధీగారు నాకడగలబడుచును. నాపనులన్నియును నాకడపుర జేయుచుండును. నేను జేయుచేనేక వాకు పనులన్న కష్టపాతపు పనులన్న చూచుచుండును. నేను నిమ్మకాయకర్షణమునకు జేయుపనులను బాగుగ నెగియున్నాను.

వండిత, హక్కింజాబ్బాఖాను నాతో రాజకీయంగాను తోడుగా పనిచేసినవారలెవరక నాకు మాఖ్యమేహితులు. నాజేమము నారయవలె యున్నాను.

అట్టి వండిత మోటిలాలు పెహూ హక్కింజాబ్బాఖాను ముస్లాము గాంధీగారలను రానియింద ప్రభుత్వమువారు లెనిషింగింగిలో కారణములను కనుగొనిన కేసు కృతజ్ఞుడను.

ఖైదీలతో మాటాడుటకు సంబంధించిన కారాగారి నిబంధనల ప్రకారము బాదినను నైదెన్నిన ముగ్గురు మహిళలును వారి మిత్రులను కారాగారులనున్న వారిని బాదుట అడ్డంకి అనియే నాకలంపు.

నాతో సంభాషించుటకుగూర్చి ప్రభుత్వమువారి వాంఛ తమల్దేవో నే నెవరిని చూడవచ్చునో, ఎవరిని చూడరాదో, ఆ రానియలదినవారితో రాజకీయకర విషయముల గూర్చియు, నాకు సంబంధించిన పనులగూర్చియు యేమైన తెలిసికొనవచ్చునో నాతో ప్రభుత్వమువారు నాకు వెలుప గోరుచున్నాను.

ఇట్లు విధేయుడు,

మో॥ క॥ గాంధీ.

(7)

ఎరవాడ జెయిలు, 20-12-22

ఎరవాడ పెంటలు జెయిలు సూపరింటెండెంటుగారికి.

అయ్యా, నేను గుజరతి మానప్రతికూల 'వసంత' 'సమాజ్' అను రెంటి సుపరెంటెండెంటు ఇంస్పెక్టరు జెనరలు గారు కారణములు వెలుపకుండ యుత్తరపు చేసినట్లు మీరు నాతో తెలిపింది.

ఖైదీల మానప్రతికూల సుపరెంటెండెంటుయైన ప్రభుత్వమువారు గావించిన యుత్తరపులబాద యట్టి నిర్ణయము నాకు అక్కర్లేవరకు గానియిచ్చుచున్నది. ప్రభుత్వపుత్తరపులబాద ఖైదీలు, రాజకీయకాత్తలపట్టిదలినప్రతికూల సుపరెంటెండెంటువారి నాకర్థమగుచున్నది. నాకు 'సమాజ్' ప్రతినిధిగూర్చి తెలియదుగాని 'వసంత' క్షతిగూర్చి బాగుగ తెలియదు. అది గుజరాతులో సుప్రసిద్ధుల వాణ్ణి సంబంధమగు మానప్రతికూల అవ్వని సుప్రసిద్ధుల సంఘ సంస్కృతైన రా॥ క॥ ర మ ణ ధ ట్టు గా రి సం పా ద కర్తయును వెలుపకుండును. ఆప్రతికూల ప్రభుత్వముతో కదో

విధముగ సంబంధములవాడే చాలవంది న్యాయముల (వాయు) చుండును. అందు రాజకీయవిషయముల చర్చించుటకునాని అందురాజకీయవార్త బాధించినది. నాకు తెలియదు. ఇంస్పెక్టరు జెనరలుగా రట్లు జేయుటకు జేయరాదను బుడవచ్చును. లేవావంత సమాఖ్యలో ర మ ణ ధ ట్టు కలసి నువ్వల గావచ్చును. ఇంస్పెక్టరు జెనరలు గాంధీ నిర్ణయించుటకు కారణంలేమో విచారించెదరా? అనిష్టమును చూపుకొనినయెడల నాకు గుడంతి సాంస్కృతికతో సంబంధము లేకుండపోవలసి నుడ దెలుపుచున్నాను.

ఇట్లు మీ విధేయుడు,

మో॥ క॥ గాంధీ.

(8)

ఎరవాడ పెంటలు జెయిలు, 4-2-23

ఎరవాడ పెంటలు జెయిలు సూపరింటెండెంటు గారికి.

అయ్యా, నేనుకీ దటిడినెంబరు 20 వ తేదీ (నానీ) లేఖకు ఇంస్పెక్టరు జెనరలు గారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు బంధువుల మిత్రులు సంభాషించువిషయముల జెయిలు నిబంధనలకు లోతైనంతవరకు మీరుచేతును సవర్యాగి. పరమ్యనా ప్రాసితినని నిన్ను తెప్పించింది:

శ్రీమత్యుత్తరము నాకు అక్కర్లేయగుచున్నది కిందటి నెల 27 వ తేదీ నాభార్యగారు ధీమత్రాము సభిరేకతో గలసి వచ్చినపుడు చెప్పినవారికి వివరములనున్నది.

నాతో మాటాడవలెనని నాభార్య దరఖాస్తు చేసికొన్న దానికి ప్రత్యుత్తరము లిచ్చుట కు 20 వ తేదీ నాకు కనిపెట్టుకొని యింద పలసి వచ్చెనని నాతో తెప్పెను. నాకు బల్బుగా నున్నదని వదలకులను బని ఆమె నన్ను బాధపెట్టుచున్నదా అను నాతో పూనాకువచ్చెను. అట్లే కిందటివారము ఆమె వసుమతి ధీమత్రా సభిరేకతోను ముస్లాము గాంధీగారితోను, ఆయనవారు 14 యేండ్ల పిల్ల రాధతోను, చంకలము గాంధీగారు 18 యేండ్లవాడు దిరఖాస్తుదారులతో నొకడు ప్రభుదాసున్న కారాగార ద్వారము వద్దకు వచ్చెను. లోపలికి పోనీయవలసివడిక నాభార్య దరఖాస్తుజేసెను. వారిని లోనికి రానిచ్చుటకు మీరు అధికారము లేనదియ, మీరు యెడల వచ్చిన దరఖాస్తును ప్రభుత్వమువారికింపిమనియు, అక్కడనుండి ప్రభుత్వత్తరమునకే జేవియున్నామనియు చెప్పెరు. ముస్లాము గాంధీగారు ఒత్తికి జేయగా మీరు ఇంస్పెక్టరు జెనరలుకు తెలిపాను జేసిరి. ఆయన వారిని మాటాడనిచ్చుట కుత్తరపు జేయలేదట. అప్పుడు నాభార్యయు యెరులను ఆకాంక్షముతో వెడలి పోవలసి వచ్చెను.

కిందటి నెల 27 వ తేదీన నాభార్యయున్న దఖాస్తులోనున్న మిగిలిన విషయములను నన్ను బాధపెట్టునని ప్రభుత్వమువారు మీరు తెప్పించుట ఆమెకు తెలిపానటా తెలిసినది నాభార్యగారు తెప్పెను.

మీకును వివరములతో మే యున్నయెడలవైన తెలిపిన అంతయు లన్నియును చూడవలయును. నాభార్య చెప్పిన దాని నవ్యధా గ్రహించలేదని నాకు సత్యమే.

మీకే వివరములతో మున్నయెడల రాధను, ప్రభుదాసును రాకుండ జేయవలె.

రాధను ప్రభుత్వమువారి ప్రత్యుత్తరమునకు నాభార్య చెప్పినదానికి గల యాభేదమేమో వివరించి చెప్పిన కృతజ్ఞుడను. ఇంతేగాక యీక్రింది విషయములనుడ వెలుపగోరెదను.

(1) కరెక్టర్లకు వండిత మోటిలాలు పెహూ హక్కింజాబ్బాఖాను ముస్లాము గాంధీగారలకు రనియింద యే కారణములచే నిషేధించి?

2. ఇటువంటి సన్న చూచుటకు యెట్టివారిని రానిచ్చెదను, యెట్టివారిని రానియి?

(3) ఆ సంభాషణ పనులనులందు రాజకీయకర విషయముల గూర్చి, నేను ప్రారంభించిన కనులను యెరులజేయుచున్న వారినిగూర్చి యేమైన నేను తెలిసికొనవచ్చునో?

ఇట్లు జేయుటలో నిరమానము జేవరానను నుద్దేశమున్నట్లు నేను నమ్ముట లేకపోయెను, వారి గావించిన సత్కారము

రము అంతయుగూడ నే యున్నదని తలచవలయును. ఇట్టి దురభ్యాసము నురల నువ్వల నాప్రయత్నము.

ఇట్లు మీ విధేయుడు,

మో॥ క॥ గాంధీ

(9)

నెం 8322.

ఎరవాడ జెయిలు 10-2-23

ప్రియులగు మేజర్ జోన్నా గారికి. ఇది మీకు ప్రత్యేకముగ (వాయు)లేఖ. ఏలనగా యిందు ఒక కైదీయగువాడు (వాయు) తలసినవానిచ్చు విశేషము (వాయు)చున్నది. దీనికై అధికార రీత్యా కరెక్టరీకింక కచ్చని యెడల మీరు అట్లే జేయవచ్చును.

నిన్న ఉదయము నేను యేమపును విడిచి, కొంతకు మనుష్యులు కొరడా దెబ్బలు కొట్టుచున్నట్లు అనుచుండి. నాకే కష్టములు గల్గెను. కొంతసేపైన పిదప నల్లరెగురు యెడల గోనె నిండులను కరి-తి కడిమిచుకొనిపోగా బాదించి. ఒకరికి వీపు అచ్చాదమేమియు లేకుండెను వారందఱును మెల్లగ పీపులను వంతుచుండి. నాకేదో వాధపడుచున్నట్లు గనుగొంటిని. వారు నాకు నమస్కరించిరి. నేను ప్రతివందక మాచరించిరి. వారి నేమో కొరడాతో కొట్టి చుండలేనని తెలిసికొంటిని. ఆరోజునే ఒక మహిళయును సంతలము చేసి దీసికొనిపోవుచుండ బాదించి. ఆయన గూడ ననుసంగించెను. నేను మాములు వలె డోరకుండక ఆయన యెవరని అడిగితిని అతన మూలీపేట మరయ్యదనని ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను. అదెట్లు అట్టి వారలతో తెలుసుకొని వారిని నడిగితిని. వారును మూలీపేటవారే గాన తెలుసునని ఆయన చెప్పెను.

ఈ లేఖను (వాయు)లతో నుద్దేశము, ఈవరిజేయక తిరక్కురించుచున్నవారిని బాదుటకు నాకు త్రయచ్చెదరమో తెలుసుకొనటకే వారు తెలివితక్కువక జేయరాని కను జేయుచుండిన కనుగొంటిని నాని బాగుగ నాలోచించుకొనవలసివడిక చెప్పగలను. సత్యాగ్రహము ప్రకారము ఖైదీలు సత్యాగ్రహ రయందు జెయిలు నిబంధనలకు లోబడి ఇచ్చినవని జేయవలసియుండును. ఖైదీలతో నెప్పుడైతే ఉండినో అప్పుడే సత్యాగ్రహము పోవును విలే ఘోమకునరమానను జనుకుట్టి అపాధారణ కారణము లున్నయెడల వరల నాసత్యాగ్రహము వలంబించవచ్చును. వీరే సత్యాగ్రహులైనయెడల వారికివిషయము లన్నియును తెలియజేప్పారెదను.

కారాగార పాలనవిషయములందు ఖయిలీగ సంకుమాడు అడ్డుకుటకు గాని సహాయము జేయుటకు గాని వీలులేదని నాకు తెలియదు. నేను గావించిన సూచనకు ప్రత్యుత్తరములతోను ఒక సామాన్యమగు మానకాకుల్య మొక్కటియే కారణము. సాధ్యమే యెవయెడల యిట్లు దెప్పబోట్టుట నాకు ఒక గర్వప్రయత్నముల జేయదని నేను నమ్మెదను. నేను సవనమునుగ ఒక మార్గమును దెప్పిరి. నేను జేసెదనన్న వని మీరు ఆకాంక్ష గ్రహించి అవయోగించుకొనెదనని అట్లు చేయగలరని నేను నమ్ముచున్నాను.

ఇట్లు,

మో॥ క॥ గాంధీ.

(10)

ఎరవాడ జెయిలు, 12-2-23

ఎరవాడ పెంటలు జెయిలు సూపరింటెండెంటు గారికి

అయ్యా, జిజ్ఞాసాచూచు గారు కొంతకు మూలీపేట వారితో మాటాడనందులకు కొంత కిక్కిరింపింపింట్లు నాకప్పుడే తెలిసింది.

ఇట్లు రోలకీంపిరిని ఆశీర్వాదులకు నేను (వాయు)లెదను. కాని అశీర్వాదం అంతకన్న యెక్కువకీర్వాదం నాకు యియవలెననిగలబడు (వాయు)చున్నాను. ఇట్లు కోరిక దుఃఖముతో విలపించుచుగాక మరేభర్తృభావముతో గోచరున్నాను. ఆ భర్తృభావము గావించింది కనుగాని జనురాదుగాయగాను. మూలీపేటవారలైన కనుబడియెడల ఆయన సత్యాగ్రహియైనవో వనజేయుటకేదని తిన్నగొంపదనని చెప్పకలసి వదిగ నే నా యన నుకోరింది. నేను కోరగా జిజ్ఞాసాచూచుగారు కదనకాలకు, మీరు ఆయనవద్దకు వచ్చియెడల నేను జరిగినవంతయును మీతో చెప్పవలసివడిక చెప్పితిని. మాద్రగడను వధ్య యెవరి 7 వో నేను మాత్రత నితనగు సోమవారముకు చేర మీరురారు నాన, రేపునచ్చి నత్తుడు మీకు చెప్పకలసింది, నాకు కిక్కిరింపినయెడల నేను అక్కడ కలంబాదెదనుగాను. ఆచేసినవనితో కష్టమున్న యెడల నిజముగా తప్పుజేసిన నన్ను వరలెదని తలచుకొనెదను

* (కిందటివారము లేఖను యిదివరలో ప్రకటించితిని. ఇట్లును 5 వ లేఖనుండియు (పాఠాభిమానం.)

[ఈ ఉత్తరప్రభుత్వములు జరిగినవివాదము ప్రభుత్వమువారు అందు జరిగినవారి అనుమతము లేని నిషేధించిరి] యిట్లు కారణమునుబట్టి, వారి అనుమతములేమిచ్చిరి (వకీల్ జేసుమును విచారించి నట్లు. ఇకముందుముందు.

దొంగవనభక్తుడగు మేజన ఆస్తికాగారు ప్రభుభక్తి
ప్రమాణమును గైకొనుమంద పార్లమెంటులో స్థానమున లంక రివి
యేషన్ లో ప్రాముఖ్యము తెలియజేయుటచే తన స్థానమును కోల్పో
యినది నిశ్చయించిరి. దీనిచే మరల ఎన్నిక జరుగును.

మదరాసు కార్యరేఖ

బడ్డెలు గ్రాంటులు

బడ్డెలు ఎన్ని పేటలను ఆలోచించుటకు కార్యరేఖను సభ మరల గడచిన కనివారము మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు సమావేశమయ్యెను. అధ్యక్షుడు వి. తిరుపతిస్వామిగారు ఆగ్రాస నాధిపత్యము వహించిరి.

జంతుశత్రుత్వము

పార్కులోని జంతుశత్రుత్వమును ప్రత్యేకింపబడిన రూ 20.00 లతో క్రొత్తగా జంతువులను కొనుటకుగాని కాలను మరమ్మత్తు చేయుటకుగాని చాలవనియు రూ 1,00,000 లు కావలసియుండు ననియు కే. సి. దేశికాచార్యుగారు చెప్పిరి.

వరదరాజునాయుడుగారు ఆమోదించిరి.

జంతువుల కాపర మిడుచుండినవాడు పన్నులయందు మోసము చేయుచుండెను విషయము వాస్తవమేనని యి. టి. ఎస్. రామస్వామియ్యగారు అడిగిరి.

వాస్తవమో కాదో తమకు తెలియదనియు, కాని ఆతనిని సందేహించుట కవకాశముమాత్ర ముండెననియు అధ్యక్షుడు చెప్పెను.

తీర్మాన మంగీకరించెను

చూచుటకు వచ్చువారి నిమిత్తమై ఒక ఫలాహారకాలను ఏర్పాటుచేయుటకై రూ 2,000 లను ప్రత్యేకింపు డని భక్త తత్పలనాయుడుగారు కోరిరి.

జంతుశత్రుత్వము పెద్దదైనందున, రెండుఫలాహారకాల అండవచ్చునని యుపపాదకుడు చెప్పెను.

ఉపపాదన అంగీకరింపబడెను.

ఎల్క్విక్ ఎంజనీయరు అలెగ్జెండు ఎంతో డాక్టరు ఉస్తాదు సాహెబుగారు తెలిసికొనగోరిరి

వివరములను ముందు దెలిపెదనని కమిషనరు చెప్పెను.

నాగస్వంవాద్యము

మేనేజర్లునుకై ప్రత్యేకింపబడిన రూ 500 లకు బదులు రూ 1,200 లుండవలెనని టి. ఎస్. రామస్వామియ్యగారు ఉపపాదించిరి. ఇందులకై రూ 1000ల వరకును ప్రత్యేకింపబడెననియు, స్థలమును ముందు నిర్ణయింపవచ్చుననియు కమిషనరు చెప్పెను.

ఆ సామ్యును అన్ని దినముల ప్రజలకు లభించునటులు ఖర్చు పెట్టవలెనని రంగ నాథంకెట్టిగారు కోరిరి.

మొత్తముమీద రూ 10,000 లను ప్రత్యేకింపవలెనని వ్యాసారావుగారు కోరగా, అంగీకరింపబడెను.

పార్కులు

నగరములోని పార్కుల మరమ్మత్తునకును పోషణమునకును రూ 5000 లను ప్రత్యేకింపవలెనని భక్తతత్పలనాయుడుగారు ఉపపాదించిరి.

ఉపపాదన అంగీకరింపబడెను.

కొన్నిచర్య

కార్యరేఖను సభలవర్గము సంపూర్ణముగ రిపోర్టు చేయుట యవసరమని సామి వేంకటాచలంకెట్టిగారు చెప్పిరి. కాననసభచర్యవలెనే కొన్నిచర్యయును పూర్తిగ రిపోర్టు చేయుచు ఏర్పాటుల గావించు మని అధ్యక్షుడు చెప్పెను.

ఎల్క్విక్ కాఖాని కూలీలను నివకూక్రింద గాక, మానకూలీలవలె నుండునట్లు ఏర్పాటు చేయవలెనని వ్యాసారావుగారు కోరిరి.

అట్లే చేయుచుంటి మని కమిషనరు చెప్పెను.

లైసెన్సు మాఫరంబెండెంటుకు అలెగ్జెండు మాసమున రూ 20 లనుండి రూ 50 లకు మోచ్చింపవలెనని శ్రీరాములు నాయుడుగారు ఉపపాదించగా అంగీకరింపబడెను.

లైసెన్సు ఆటెండర్లకు ఎక్కువమాసమునకు రూ 60 లను ప్రత్యేకింపవలెనని అధ్యక్షుడుకోరగా, అంగీకరింపబడెను. మేనేజరుజీతము

కార్యరేఖను మేనేజరుజీతమును రూ 2000 ల నుండి రూ 4000 లకు మోచ్చింపవలెనని వరదరాజునాయుడుగారు ఉపపాదించిరి.

మేనేజరును అసిస్టెంట్ రెవెన్యూ ఆఫీసరు గ్రేడునకు సమానముగ నుంచవలెనని తలంపుగలదని యని వ్యాసారావుగారు గా, అట్టి యభిప్రాయ మేమియులేదని అధ్యక్షుడు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను.

మేనేజరు అనుపేరుబడులు కమిషనరుకు పర్సనల్ అసిస్టెంటుని ఏల వ్యవహరింపరాదని డాక్టరు ఆశీర్వాదనాదాయగారు

అనుగగా బడ్డెలు గ్రాంటులను ముగించినపిదప ఆవిషయము ఆలోచించుటకు తగినవ్యవధి యుండునని అధ్యక్షుడు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను.

కొంతచర్య జరిగినపిమ్మట, గ్రాంటు అంగీకరింపబడెను. స్టాఫు సరిమాను ఉద్యోగి యొక్కరు ప్రత్యేకముగ అక్కర లేనందున ఆయుద్యోగమును తీసివేయవలె నని శ్రీరాములు నాయుడుగారు యపపాదించగా, అంగీకరింపబడెను.

కొన్ని గుమాస్తాలకు ఎక్కువకాలము సభలవలన ఉండవలసివచ్చుటచే వారికై మాసమునకు రూ 15 ల నధికముగ ప్రత్యేకింపవలె నని వ్యాసారావుగారు యపపాదించిరి.

ఈవిషయములందు కొన్నిచర్యలు అవసరమైన జోక్యమును పుచ్చుకొనుట యవసరమని అధ్యక్షుడు చెప్పెను.

వ్యాసారావుగారి యపపాదన అంగీకరింపబడెను.

కొన్ని ఆటెండర్లకు రూ 10 లు జీతము మోచ్చింపవలె నని డాక్టరు నజీర్ మొదల్యారుగారు యపపాదించగా అంగీకరింపబడెను.

లైసెన్సుగు ఆఫీసరు

మేనేజరు జీతమువలెనే లైసెన్సుగు ఆఫీసరు జీతమును రూ 800 లనుండి రూ 400 లు చేయవలెనని డాక్టరు ఉస్తాదు సాహెబుగారు ఉపపాదించిరి.

లైసెన్సుగు ఆఫీసరుకు ఎక్కువభాగ్యత గల పని యుండు ననియు, అతనిని అసిస్టెంట్ రెవెన్యూ ఆఫీసరుతోపాటు సమానముగ నుంచవలెననియు వ్యాసారావుగారు చెప్పిరి.

లైసెన్సుగు ఆఫీసరు జీతమును 250-300 గ్రేడులో నుంచవలెనని నజీర్ మొదల్యారుగారు ఉపపాదించిరి.

మదనగోపాలనాయుడుగారు ఆమోదించిరి.

ఉస్తాదుసాబుగారు సవరణ నాజీమించిరి.

లైసెన్సుకాఖా ప్రత్యేకముగ నుండవలసరములేదనియు, అపని ఇతరడిపార్టుమెంటులకు పంచిపెట్టవచ్చు ననియు సామి వేంకటాచలంకెట్టిగారు చెప్పిరి.

లైసెన్సు గుమాసరింబెండెంటు కృష్ణస్వామియ్యగారు కార్యరేఖనుండి 24 స వత్సరములనుండి యుండెననియు ఆతని కెక్కువజీతము నిచ్చుట యుచితమనియు, జి. నారాయణ స్వామికెట్టిగారు చెప్పిరి.

రిటైర్మెంటు చేయుటకు బదులు ఉద్యోగులజీతముల నిట్లు మోచ్చుచేయుట ప్రజలకు దండుగగ నుండునని డాక్టరు రామకామతుగారు చెప్పిరి.

వోటుకుపెట్టగా, ఉస్తాదు సాహెబుగారి మొదటియుపపాదన అంగీకరింపబడెను.

సెక్షను మేనేజరుకు రూ 650 లు సంవత్సరమునకు అధికము చేయవలెనని శ్రీరాములు నాయుడుగారు యపపాదించగా అంగీకరింపబడెను.

అంతటితో సభ ఆపుదలయ్యెను. సభ మరల బుధవారము సాయంకాలము జరుగును.

మాంబళింకీమును గూర్చి చచ్చింపుటకై రేపు సాయంకాలము ప్రత్యేకపిలవితసమావేశము కూడును.

మాలానా మహమ్మదాళిగారు

అలిఫురు మసీదులో నువన్యాసము

ఈ నెల 7 వ తేదీ శుక్రవారమునాడు అలిఫురు మసీదులో ప్రార్థనలైన పిమ్మట నుజ్జేరిన ఇద్రిక సంఖ్యాకులకు నారాధకుల గభలో మాలానా మహమ్మదాళిగారు నువన్యాసము చేసిరి. "తురుష్కులు భిలాఫతును రద్దుపరచుట సంకల్పకరము, అటుల చేయుటకు ఈ యుగం ధికావ మేమిగలదు లేదు. అంగోరా తును భాలిఫాద్దతును వెళ్లుటకు నియమింపబడిన భారత మహమ్మదీయ ప్రతినిధులకు భారతదేశ ప్రభుత్వమునా రింకు ప్రత్యాభిప్రాయమును వారింకును బయలుదేరలేదు. అంగోరాగారి ప్రతినిధులభి పాతములు ప్రబలుచుండెను. ఒక్కొక్క దినమునకు ఒకే అంగోరా ఉద్యోగులతోను భాలిఫాద్దోను చర్చింపగలిగి భిలాఫతు ఆధ్యాత్మిక గోరమును గురిం పుద్ధినింపించుటకు, అనంతరమై భౌతికాధికారమునునూడ కలుగజేయుటకును, చివర మహమ్మదీయ ప్రతినిధి సంఘమును నెలకొల్పి చివరమహమ్మదీయసః ఘీ గౌరవము దృఢపరచుటకును వారు సంకల్పించిరి. మహమ్మదీయ మతమునకు సారము భిలాఫతు, మహమ్మదీయమతములలో వలెండ విభాగము గడిచిన మహమ్మదీయభిలాఫతును యాపుమాపుటకు కారవడకుటచే నా స రాతము మరల తీరమగుచున్నది. టర్కీ దేశమునాడు తమ ఆభివృద్ధిని పార్కా దృఢ చేయుట వారు మెచ్చుకొనిరి. తమకు సమాన గౌరవమును యాపవలెనకు పేలాకచే మతవిభేదముగా ప్రవర్తింపిరిగాన వారికట్లు సానుభూతియొనర్చుట కవకాశములేదు. మూడేడకెక్కిన తమ స్వాగతును రమ్మంబు యందుగ టర్కీ దేశియును మహమ్మదీయ మతము ననుబంధించుచుండిన బానిసీతి చాల బాగుండెనని ఆంధ్రకర్తల యుగము నాతోనెను. భిలాఫతును నాకోరము చేయునాడు అంగోరయలైన సభ తురుష్కులైన సభే వారు మహమ్మదీయులకు కృతఘృతే. టర్కీవాతావరణమును గూడ నిట్టిచూపుటదాస్యభావముతో నగి. రింకెదరని సేను నమ్మబాలను. రాజ్యాంగసభాభ్యుత్థుడును ముస్తఫా కెమలగాతిఅధికారి మిపు దత్తితలముగా నున్నను మరల తీరముగ రక్తపాతముతో గూడిన విప్లవము కలగగలదను భీతిమీదనే ఆతడు ప్రతిఘటనయును గోల్పోయెను. విప్లవము కలిగియో లైకోహాంబెడును నందలి క్రైస్తవదేశములవారు మరల నయచేసికొని ప్రవేశించెదరు ఇప్పుడు లైకోవిజయమునంతయు నిన్నుమరును. తదనూకు కితాబులుబనుండి నెలకొనియుండిన మహమ్మదీయ మతస్థాపకములకు యాపుమాపుటకు అనలోరియా కృతసానుకులు ముఖ్యముగా నంగీరింపబాలరు. శివమహమ్మదీయ సమ్మేళనము ద్వారా జరిగక తప్పదు. భిలాఫతును నాకోరములేదగాన భిలాఫతు సంఘముండును యిప్పుడు మరల ముఖ్యము. ప్రస్తుతము భారి ఫాగానున్న పుకపుని నిట్లగునుమందు కారకు జేసిన మహానారాధమేమో తెలియదు. భాలిఫాతు భారతదేశమున నాశ్రమ మొనరింపలేనని మరమ్మత్తులకు పొందువులు పలువులు గూడ నూరింకిరి. గాంధీయహాత్ముడి విమోచనము నాటిటుల ప్రాసెను.

కేవలసోప్ ఇన్స్టిట్యూట్, కాలికట్.

- వాచ్ మెన్:- గుడ్డలకు, ఇతరవృత్తాంతములకు. మిక్కిలి అవసరమైనది.
- కోల్ టార్:- సకలచర్యవాధులను తుదుర్బుటయందును, వాటిని రానీయక ఆటంకపరచుటయందును అడ్డుతిమైనదని వైద్యులచే కిపార్సుచేయుబడినది.
- లీఫ్ సోప్:- పట్టువస్త్రములు, మరియు అజేమిస్త్రము సున్నితమైనవాటినిగుంజుటకు అతి శ్రేష్ఠమైనది.
- వజంట్లు:- దివ్యముగా వాసనచేర్చబడినది.
మిస్టర్. ఆదం హాజిమహమ్మదు సేట్, నెం. 7, బందరునీధి, జార్జిటౌన్, మద్రాసు.	మద్రాసు, చెంగల్పట్టు జిల్లాలకు.
మెసర్స్. టి. సి. రాముడుకెట్టి అంకు సన్స్, వియన్ కడపిధి, తంజావూరు.	దక్షిణ ఆర్కాడు, తంజావూరు పుదుకోట సంస్థానములకు
మిస్టర్. ఆర్. వెంకట్రామ అయ్యర్ మధుర ఆర్టు హ్యూరియో, మధుర	మధుర, రామనాథ్, తిరునల్వేలి జిల్లాలకు
మెసర్స్. మనీ అండు సన్, బళ్లారి.	దత్తమండలము, గుంటూరు జిల్లాలకు.
మెసర్స్. ఏ. ఎస్. ఆర్. మూర్తి అండు సన్స్, కాకినాడ.	ఉత్తర సర్కారులు, చిత్తూరు, ఉత్తర ఆర్కాడు జిల్లాలకు.
మెసర్స్. టి. వి. రామోదరం పిల్లే అండు కో మాల్కెట్టు పీధి, సెక్రదాబాద్.	వైజాము రాష్ట్రమునకు.
మెసర్స్. డి. వి. నాయక్ బ్రదర్స్, పాళయన్ కోడ్, కల్కికోట.	దక్షిణ కనరా, మలబారు, కొచ్చిన్, తిరువాన్కూరు, కోయంబత్తూరు, నీలగిరి, సేలం, తిరుమలపల్లి, మోసూరు సంస్థానములకు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1924 సం. మార్చి 10-న తేది

సోమవారము

మద్రాసు బడ్జెటు చర్చ

మద్రాసు బడ్జెటు చర్చనలన తేలిక ఫలిత మేమి?

ట్రాన్సుఫర్డ్ శాఖలు ఎదుగుతేక ఎక్కువ యత్న నిలిచియున్నవి. శాసనసభ్యులు, తమకు గలిగిన విచారమును సూచించిరి. ద్వంద్వ ప్రభుత్వము విఫల మయినట్లు, మరింత స్థిరమయినది. పార్లమెంటరీ విచారణసంఘము రా న క్క ర లేదు. సంస్కరణములు నిరర్థకము లని, దానియంతట యదియే వెల్లడి యయ్యెను. మంత్రు లయినను, ఏమని సమర్థింప గలుగుదురు? పానుగల్లు రాజా గారు మద్రాసు బడ్జెటును కఱపు బడ్జెటుని పిలిచిరి. ట్రాన్సుఫర్డ్ శాఖ లభివృద్ధి యగుటకు డబ్బు లేదని పలికిరి. విద్యకును, వైద్యమునకును, ఆరోగ్యమునకును, డబ్బుకొరతనంబు వచ్చునని యడిగిరి. మొత్తముమీద "నీ చేతను నా చేతను" అను రీతిని డబ్బు చాలక నేమి, మంత్రుల లోపముచే నేమి, అంతః కలహములచే నేమి, సంస్కరణముల యుపయోగ రాహిత్యముచే నేమి, ట్రాన్సుఫర్డ్ శాఖలు కృశించినవి. జన్మింపజేయునకు జెందిన, ద్విస్థిపాలు రత్న స్వామిగారు మంత్రవర్గమునకు హేతు లయినను, ఏమని బలికిరి? పార్లమెంటు శాఖ మిక్కుట మగు నవజయము గాంచె నని నడిపిరి. తల పెట్టబడిన పరిశ్రమ లన్నియు నిష్ఫలము లయినవి. పరిశ్రమల చట్టము ననుసరించి సహాయముబొందిన పరిశ్రమలు గ ను పిం పవు. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయనిర్మాణము చూపుమేరలో లేదని, అధికసభ్యుని ప్రసంగముబట్టి గ్రహింపవచ్చును.

నూతన పార్లమెంటుకు మంత్రులుగ శివజ్ఞానం పిళ్లగారు ధనాభావముగూర్చి విచారము సూచిరి. పరిశ్రమల చట్టము ననుసరించి ఎవరికిని యంత వరకు ఋణముల నిచ్చియుండలేదని యొప్పుకొనిరి. పార్లమెంటు శాఖవారి ప్రయోజన రాహిత్యము వెల్లడియగుచున్నను, రాటపు పరిశ్రమనుగూర్చి డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యునిగారు చేసిన విన్నపము మాత్రము మంత్రులారికి సరిపడలేదు. వెనుకటి పరిశ్రమల మంత్రివలెనే, వీరికిని రాట పనిన గిట్టదు. డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యునిగారు, రాటపు యుపయోగమును గూర్చి చక్కగ ముచ్చటించి, బడ్జెటుచర్చకు కొంత ప్రాణము గలిగించిరి. కాని శివజ్ఞానం పిళ్లగారికి, రాటపు పరిశ్రమ అధికముగ నష్టకాండక మని దోచెను. ప్రపంచపు పోటీకి తాము కడి బనికి రాదట. ఇంతవరకును దండుగబెట్టిన డబ్బులో కొలదిభాగమును రాటములకింద నుపయోగించి యున్నచో, పరిశ్రమలమంత్రి కొంతవర కయినను ప్రపంచమును తలయెత్తి చూచుటకు ఏ లుండెడిది. ఏమని జరుగలేదని చెలిపి చేతులకాపుట కవసరము లేకుండెడిది. కఠపుచే మామచున్న పశ్చిమాంధ్ర దేశమునకు చాలవర కుపశాంతి గలిగెడిది సుబ్రహ్మణ్యునిగారు, రాటపు షాస్త్రీ రీలను బెట్టవలయు నని గోరలేదు. ధనవంతులు పెట్టుబడిపెట్టి విపరీతలాభమును గణించుటకు రాటములు పనికిరాని మాట నిశ్చయ. మంత్రులారి దృష్టి ఎంత పీపును లక్షలకొలది పెట్టుబడితో గూడిన మిల్లులవంకకు మాత్రము

స్వల్ప పరిశ్రమలకు సహాయము జేయలేని మంత్రులగు, పెద్దమిల్లుల కెటుల సహాయముజేయ గలరు? మిల్లులవలన నెట్టిలాభముగలదో, బొంబాయిలో నిపుడు ప్రబలియున్న దుస్థితిచెలుపకనే చెలుపుచున్నది. పాశ్చాత్యదేశములలోనలె, హిందూదేశమునలెను మిల్లులతో నింపుటకు సాధ్యము గాని, వాంఛనియముగాని గానరదు. మిల్లులతో నిండియున్న ఇంగ్లాండులో నిపు డెట్టిస్థితి గలదు? పని పాటలులేక పలువు రల్లామచున్నారు. ధనవంతులగు పాశ్చాత్యదేశ పరిశ్రమలే విషమముగనుండ, హిందూదేశము పాశ్చాత్యదేశపుల నవలంబించి త్వరితముగ నభివృద్ధి జెందగలదా? రాటకును చే పట్టుటవలన, దేశమున కెట్టి లాభముగలదో సుప్రసిద్ధ రసాయన శాస్త్రజ్ఞులగు ఆచార్య ప్రభులచంద్రేగారు పలుమార్లు వివరించియుండిరి. మంత్రులారి కన్న, వీరెక్కుడు అనుభవజ్ఞులనియు, ప్రామాణికులనియు, జెప్పవచ్చును. రాటము జనసామాన్యము కొరకుద్దేశింపబడెను గాని, ధనవంతులగు యజమానులకొరకుగాను. ఒక్కపూటకయినను సరి పోయెడి గంజలేని జనసామాన్యమునకు, రాటము అత్యంతానుకూలమయినది. సంవత్సరములో విశేష భాగము పనికి నల్లాడచుండెడి రైతులకు రాటము పని గల్పించి, వారికి జీవనోపాయము జూపగలదు.

రాటమును పురుషులుమాత్రమేగాక, స్త్రీలును, బాలుకును, బాలికలునుగూడ తిప్పగలరు. ఎంతలో బోయి కూలినాలి జేసికొనుట కన్న, ఎవ రింటిలో వారు గూర్చుని కుటుంబ మంతయు రాటముచే నూలు వడకుచుండిన, కఱ వంతరించును. రాట ములకింద పరిశ్రమల మంత్రులగు కొంతడబ్బును వినియోగించి యున్నచో, అందుకు దగిన లాభము వెంటనే ప్రత్యక్ష మయ్యెడిది. కాని వీరి నికను ప్రతిష్ఠ పట్టుకొని బాధించుచున్నది. విద్యాశాఖా మంత్రి యగు పాత్రోగారు మాత్రము, పాతశాలలలో రాటములను ప్రవేశపెట్టి నూలు వడకుటను నేర్పుటకు తమ కభ్యంతరము లేదని చెప్పి, శివజ్ఞానం పిళ్లగారికన్న కొంచెము దూర దృష్టి జూపిరి. మంత్రులవిషయ మితిరున నుండ, కార్యనిర్వాహక సభ్యుల ప్రసంగవైఖరి అభివృద్ధి నేమాత్రము సూచించుట లేదు. డబ్బు లేదను మొర, వీరి నుండియు వెలువడుచునే యున్నది. సెటిల్ మెంటు విషయమై చట్టము నెకదాని నిర్దేశించబోవును, మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు సెటిల్ మెంటు రేట్ల నిశ్చయల బెంచుచున్నారు. బల్లారి, తంజావూరు, తిరుచూరు ల్లో మొదలగు మండలములలో రేట్లను హెచ్చుజేయుటవలన, ప్రజలలో ఎంత యనంతృప్తి ప్రబలి యున్నదో చెప్పు బసలేదు. ఇందును గూర్చి రంగస్వామి అయ్యునిగారు, సామాన్యశాసనసభలో ప్రశ్నించిరి. ఇండియా ప్రభుత్వ మువారిచ్చిన జవాబుబట్టి, మద్రాసు ప్రభుత్వము వారిక చట్టమును కాక్షను నిమిత్తము తమకు బంపి రనియు, గవర్నరు బనరులుగారి విషయముగూర్చి యోచించుచున్నారనియు, గ్రహింపవచ్చును.

అట్టి సందర్భములలో జరిగెడి యాలస్యమును గుర్తించి, రిసెటిల్ మెంటు ప్రయత్నములను నిలిపి వేయవలయు నని, మద్రాసు ప్రభుత్వమువారిని గోరెదరా యని యడుగగ, ఇండియా ప్రభుత్వమువారిందుకు బూసగని, బట్లరుగారు బదులు జెప్పిరి. రిసెటిల్ మెంటు పేరుబెట్టి, దేశము కఱపుచే బాధ పడుచున్నను, పన్నులను హెచ్చించుట కధికారులు పూనుట, ప్రస్తుత ప్రభుత్వ విధానమునకు ఫలిత మగు చున్నది కాసనసభవారి యనుమతి గైకొని గాని సెటిల్ మెంటు రేట్లను, వృద్ధిజేయవలదని, వాయింటు కమిటీవారు చెలిపినను, ఇంతవరకును అధికారు లిందుకు బూసక తమ యిచ్చవచ్చినరీతిని బ్రవర్తించు

చున్నారు. సంస్కరణముల మూల ద్వైత్యమునకు భంగము కలిగించుచున్నారు. ఇండియా ప్రభుత్వము వారియినను సోయగు మార్గమును ద్రొక్కుటకు ముందుకు వచ్చుటలేదు. ఇక జయిల్ స్థితి ఎంత ఘోరముగ నున్నదో, జయిలు కమిటీవారే వివరించిరి. జయిలు కమిటీ సూచనల నింతవర కమలులోనికి దేలేదు. అండమాన్ దీవులకు ఖండిలకు బంకవలదని నిర్ణయపబడినను, కలువర నక్కడకు బంపియుండిరి. రాజకీయ నిర్బంధితులకు జయిలులో గలుగుచున్న బాధలు అశ్చర్యకృష్టము బయలుపడుచునే యున్నవి. వందితవాజిపాయిగారి మరణ మిట్టిదుస్థితికి ఫలితము. లోకాభివృద్ధులగు గాంధీమహాత్ములకు సయిము, జయిలులో నెట్టికష్టములు గలిగెనో, వారు ప్రచురించిన తేఖలలో విశదమయ్యెను. మహాత్ముడు చెలిపినట్లు, జయిలు కరిపాలనలో మానవ హృదయము లోపించి యున్నది. భూతదయ గనుపించదు. మద్రాసుజయిలు పరిపాలనమును సంస్కరించు ప్రయత్నముగాన రాదు. లా, ఆర్డరులను నిర్వహించుటలో మద్రాసు పరిపాలనము మొదటినుండియు కఠిన సధికముగ గనుపబడియున్నది. సుప్రసిద్ధ దేశభక్తులు పలువురు నిర్బంధితులయిరి. ఇప్పుడు సయితము మరల నిర్బంధ ప్రయోగము ప్రారంభమయినది. ఇందు కేమియవ సరముగలిగెనో, లామెంబరగు సర్ సి. పి. రామ స్వామి అయ్యరుగారు చెలుపకబోయిరి. సి. ఐ. డి. శాఖవలన మితిలేనిలాభము గలుగుచున్నట్లుల వీరు బలికిరి గాని, సుప్రసిద్ధ దేశభక్తుల నీశాఖవారు వెంటాడుచున్నవిధము జూచిన, ఎట్టివారి కయినను దుస్సహముగ దోషకమానదు. అసహాయవాదు లే పనిచేసినను బహిరంగముగ జేయుచుండ, వీరిని వెంటాడుటలకో చెలియదు. లా మెంబరుగారికి గూడ సి. ఐ. డి. బాధలు కొంతవడి చెలియకపోలేదు.

ఉప్పు పన్నుకును రాష్ట్ర కప్పములకును ఆర్థిక సభ్యులు ముడిబెట్టుట భావ్యముగ లేదను నభిప్రాయమును పలువురు చెలిపినను, యూ ర పి య ను సభ్యులకు ఉప్పు పన్ను విషయ మంత ముఖ్యముగ దోష లేదు. ఉప్పుపన్నును నిలిపి యుంచి, రాష్ట్రము లకు లాభము చేకూర్చవలయునని వీరు సూచించిరి. వీరితోబాటు పానుగల్లు రాజాగారు గూడ నిటులనే వాదించుట విచిత్రము. ఉప్పుపన్ను విషయమై పట్టు డల జూపుట, సంభావ్యముగాదని, వీరు హిత మొస గిరి. ఉప్పుపన్నుయొక్క కఠినము వీరికింను దోష లేదు గాబోలు. గుంటూరుమండల ప్రతినిధి యగు పి. సి. యెతిరాజులనాయుడుగారికి గూడ, ఉప్పు పన్నును నిలిపి యుంచిన అభ్యంతరము లేదు. పల్నాడు ప్రజలకు నీళ్లు ముఖ్యము గాని, స్వరాజ్యము గాని, స్వతంత్రులుగు ఆంధ్రరాష్ట్రము గాని అక్కరలేదని తెలుపుటలో, నాయుడుగారు చూపిన సాహసము అద్భుతము. ఇట్టి యభిప్రాయముల చెలుపుటలో సర్ ఉమర్ హయాతు ఖానుగారిొక్కరే వీరికి సాటిగ గనుపించుచున్నారు. పుష్కలముగ ఆహారము గాని నీరుగాని ప్రజలకు లభించుటకు, స్వరాజ్యమే మూలసాధన మను సంగతి వీరికింకను గ్రాహ్యముగాలేదు. స్వరాజ్యము ననుభవించనంతవరకు, తిన్నతిండిగాని నీరుగాని జీర్ణమై ప్రజలకు పుష్టి నొసగదని, వీరు కనుగొన వలయును. స్వాతంత్ర్యవిహీనమగు జీవన మొక జీవ నము గానరదు. శాసనసభ్యుల కింకను, వారిబాధ్యతలు చెలియలేదు. వీరి యభిప్రాయము తెలుసున్నను, దేశస్వాతంత్ర్యము లభించినగాని, తమకు మోక్షము లేదని ప్రజలు గ్రహించిరనుట తథ్యము. అందుకు వారికి నంతన్న వినియోగింపవలసిన తరుణ మా సన్నమయినది. సంస్కరణములను నమ్ముకొనిన ప్రయోజనము లేదని వెల్లడి యయినది.

మొదటి భాగం

ఆంధ్ర దేశం

3

గాంధీ మహాత్మని పుజ్యోన్మజ్జ

లక్షరూపాయలు సమర్పించవలెను

యథా శక్తి ని తోడ్పడుడు

ఈ సమాజమువారు నెలదినముల మైలము నుండియు, చెన్ననగరమునందు నాటకప్రదర్శనముల గావింపి, పౌరులకు ముదము గొల్పుచున్నారు. సుకవిధులనునట్లుచే నిండి, ఆంధ్రదేశమున ప్రసిద్ధిపడసి, మైలనది జమిందారు గారి పోషణకింద స్వాతిగాంచుచున్న యీ సమాజము ప్రభాసనగరమును చెన్ననగరమునకు విచ్చేసి ప్రదర్శనా కౌశల్యము జూపుటవలన, ఆంధ్రదేశ కారవము నిరుమడిగిపోవడమిది. అధికదృష్టినిబట్టి జూచినచో, తగిన ప్రోత్సాహము గలుగకున్నచో, సమాజమువారివిషయమునంతగ పాటించ వలసరము లేదు. చెన్ననగరములో సమాజమున కయినను డబ్బు సభికముగ గడించుము. కాని విద్యా సేకుల యభిమానాదరణ బాత్రుగుటచే గలిగెడి సంశ్లేషియే, యజమాన కౌతల్య ప్రోత్సాహకరముగ నుండ. ప్రదర్శనములకు వన్నె చేచ్చుచున్న, నటుల సామర్థ్యములను వివరింప వలసరము లేదు. స్వయాను, సంగీత మాధుర్యమును, భావప్రద కూలాభినయమును, సామాన్య చున్నవి. నాటకకళాపోషణకో తమజీవితమును నిండుకై యాచర్యము చేయుచున్నారని యె

పాత్రము. ఈ నాటక సమాజమువారు చేకరించిన ముఖ్య పాత్రమును ప్రదర్శించి, చెన్నపురిని విడిచెదరని వినుట కెంతయు చింతబడియు చున్నది. అనివార్యములగు కారణములచే వీరింతర్వరలో వెడలిపోవలసి వచ్చినను, ప్రతిసంవత్సరమునను వీరు చెన్నపురికి విచ్చేసి తమ కౌశల్యమును గనుకజేడరు గాక యని కోరెదము. చెన్నపురి పౌరులు వీరి ప్రదర్శనముల గాంచి మెచ్చి రనుటకు, నటుల కిదివర కొంగబడిన పతకములును, రేపటిదిన మొనగ నన్న బహుమానములును, ప్రబల నిదర్శనములు. బాలభారత సమాజము చిరస్థాయియై నిలిచి, నాటకకళాభివృద్ధికి తోడ్పడు గాక యని, పరమేశ్వరుని వేడెదము. నాటకముల సంఖ్య బోగి పోవుచున్నది. నటుల సంఖ్యయు విస్తార మగుచున్నది. ప్రదర్శన రీతులలో విశేష మగు మార్పు గలుగుచున్నది. వ్యక్తుల సామర్థ్యము ననుసరించి, ఉపాధిపాల ననుసరించియు, భావప్రదర్శనము మారుచున్నది. ఆంధ్రదేశమునందు పేర్గాంచిన నటులు బయలుపడెరు చున్నారు. కాని, నటు లేమార్గమును ద్రోక్కవలెనో, ప్రమాణ మేమియో, ఇంకను నిర్ధారణము గాలేకు. సంగీత మక్కరలేదని కొందరు వాదించుచున్నారు. హస్తాభినయమునకన్న ముఖమునందే వివిధభావములు ప్రదర్శిత మగునటుల జేయవలయునని కొందరు బలకుచున్నారు. బయటపై ప్రదర్శనములు, ప్రదర్శనరీతులందు వివరితపు మార్పుల తెచ్చి పెట్టుచున్నవి. ప్రాచ్యపాశ్చాత్యరీతులకు సంఘర్షణము గలిగించుచున్నది. నటులు, నాటక గ్రంథకర్తలవై విశేషముగ నాధారపడియుండును. గ్రంథకర్తలును, నటుల రీతుల ననుసరించి నాటకములను రచించుచున్నారు. పార్శ్వముట్లుగావలసిన వారికి అట్టిపాటలను రచించెదరు. పద్యములు గావలసినవారికి పద్యములను, గద్య కావలసినవారికి గద్యము, దీర్ఘ సమాసములు గావలసినచో దీర్ఘ సమాసములను, సులభతైలి గావలసినచో సులభతైలిని, నాటకములలో జేర్చుచున్నాడు. తమయిచ్చ వచ్చినరీతిని రచించెడి గ్రంథకర్తల నాటకములు మూలబడియున్నవి. ప్రస్తుతసమయమున, నాటక కళాభివృద్ధి నిర్ణీతమగు మార్గము ద్రోక్కుటలేదు.

ఇదివరకు	వాగ్దానములు
క రెడ్ల రామయ్యగారు, గుడివాడ	5018-4-0
నందివాడ రాజగోపాలరావుగారు, గుడివాడ(వార్షికముగా)	60-0-0
మొత్తం	5680-12-0

ఇదివరకు	వాగ్దానములు
(గుడివాడ, కృష్ణా జిల్లా)	వమాఖ్టు 3002-4-0
ఉప్పులూరి ఆదినారాయణమూర్తిగారు	100 0-0
వల్లూరిపల్లి వెంకటరత్నంగారు	100 0-0
సూరి వెంకటసుబ్బారాయణశాస్త్రిగారు	50-0-0
కలిశపూడి శ్రీశైలముగారు	10-0-0
కూచిభొట్ల మార్కండేయశాస్త్రిగారు	30-0-0
అమలాపురం తాలూకా	
కళా వెంకట్రావుగారిద్వారా	244-8-0
సి. హెచ్. వి. సుబ్బారావుగారు, కలకత్తా	8-0-0
మొత్తం	3544-12-0

ప్రదర్శనపు యోగ్యతా యోగ్యతలను నిర్ణయించుటకు, విమర్శకుని స్వాభిప్రాయమునకు వేరొక ప్రమాణము గానరాకున్నది. సంస్కృతనాటకముల రీతుల నిప్పుడనుసరించుటకు, వీలుపడుటలేదు. కాలము మారిపోయినది. పాశ్చాత్యవద్ధతు లిక్కడకు సరిపోవు. నటులు, తమ ప్రతిభావిశేషము ననుసరించి ప్రదర్శి పవలయునా? లేక, బాహ్యప్రమాణమును దేనినయినను ననుసరింపవలయునా? కవులకు తమయిచ్చవచ్చినరీతిని నాటకముల రచించి, ప్రతిభను జూపుటకు స్వాతంత్ర్యము గలదా, లేక వీరు నటుల మార్గముల ననుసరింపవలయునా? ఇటులనే, అభినయము, సంగీతము, గద్యపద్యములు, దుస్తులు, స్వీరీ, రంగాలంకారములు, హాస్యవిమర్శ ప్రతి మొదలగు విషయములు పెక్కు లెటులుండవలెనను విషయ నిర్ణయము గావలయును. ఈ ప్రశ్నల నన్నిటిని సమన్వయభావముతో చర్చించి దేశమున కొక త్రోవజూపుటకు, బందరులో మొదటి సమావేశముగా నున్నది. మైలవరం బాలభారత సమాజమువారు, నాటకకళ నున్నతవిధియందుంచి, నదియగు నాదర్శ మార్గదేశమున స్థిరపడుటకు తోడ్పడెదరని నమ్మెదము

ప్రతిష్టంభన విజయము
మధ్యరాష్ట్ర శాసనసభలో, స్వరాజ్యసభ్యులు బడ్జెటు గ్రాంటుల నన్నిటిని నిరాకరించి, తమ ప్రతిజ్ఞను చెల్లించుకొనిరి. మంత్రుల జీతములను సంవత్సరమునకు 2 రూపాయల వంతున వోటుజేసి, ద్వంద్వప్రభుత్వ విభావము పట్ల ప్రబల ముగ నసమ్మతి జూపిరి. ఇందుకు ఫలముగ ట్రాన్స్ ఫర్డు శాసనసభివలనమును ప్రభుత్వమువారు వశపరుచుకొనిరి. స్వరాజ్యసభ్యులు వారు రూపొందిన ఫలిత మొక రాష్ట్రములో చేకూరినది. సంస్కరణములు బూటక ముంతురెంచినది, ద్వంద్వప్రభుత్వ మడుగంటినది, నేటిదినము సామ్రాజ్యశాసనసభలో, జాతీయకక్షమువారు బడ్జెటును నిరాకరింప గలరో తేరే జూడవలయును. ఇట్టి సందిగ్ధ తీక్షణమున, ఇతర పని ఎంత యున్నను జాతీయపక్షసభ్యులగు రంగాచార్యులుగారు డిల్లినీ వదలివైచి చెన్నపురికి విచ్చేయుట విచిత్రము. వెనుకనే సస్టి మెంటరీ

గ్రామములను నిరాకరింపవలయునని వీరు సూచించిరి. కాని నిరర్థక మగు కెనియాకటుటీ వీరికిపుడు ముఖ్యముగ దోచినది. రంగాచార్యులుగారిని బోలువారు ఇక్కడ నొక కాలును, అక్కడ నొక కాలును బెట్టుటవలన, వీరు చేరెడి యుద్ధయములకు బలము తగ్గిపోవుచున్నది.

గాంధీమానము
గాంధీమానము త్వరలో ముగియనున్నది. అన్ని రాష్ట్రములలోను నూత్నసంచలన మారంభమయ్యెననియు, ఫలితమా శాసనకమిషన్ నుద్దనియు, కాంగ్రెసు కార్యదర్శి ప్రకటనము బట్టి గ్రహింపవచ్చును. స్వప్రయత్న బలమువలననే, స్వరాజ్యసిద్ధి గలుగునని ఇప్పుడు స్థిరపడినంత చక్కగ, ఇదివరకెన్నడును స్థిరపడి యుండలేదు. అందుచే మహాత్ముని సందేశము ననుసరించుట నలననే, హిందూ దేశమునకు విముక్తి గలుగు ననుటకు సందియము లేదు. మహాత్మునివై నిజభక్తి జూపుటకు ప్రజలీ సమయమున బూరకొనవలయును. గాంధీమానము పూర్తి యగులోపల, నిర్మాణకార్యక్రమమునకు బునాదులు చక్కగ బలపడవలెను. ఆంధ్రదేశము సంతర్పించిన మహాత్ముని పూజానిధిని త్వరలో సంపూర్ణి గావించవలయును. కార్యభార మంతయుగ నున్నది. లేబరుపక్షమువారు స్వరాజ్యమును ప్రసాదించెదరను నాశ అడుగంటినది. ఇప్పుడు కావలసినది, చేతలుగాని, మాటలు గావు. నాయకులును ప్రజలును గలిసి, తమధర్మమును దీక్షతో నిర్వహించుట యత్యవసరము. గాంధీమానము జయప్రదముగ ముగిసి, స్వరాజ్యలక్ష్మిని చేకూర్చుటకు తోడ్పడు గ క!

దేశము సంగీతము
దేశీయసంగీతమునకు ప్రోత్సాహ మొసగుటకు, నాగస్వరివాద్యమునకై వేయిరూపాయలకు ప్రత్యేకీంచినటుల, మద్రాసు కార్యదేశము కటాక్షనకు గారు సూచించిరి. ఇది కొంతయైనను మేలే. కాని, నగరమునందంతటను ప్రజల ప్రవృత్తును వెచ్చించి జేసెడి ఏర్పాట్లలో విజాతీయ మగు ఇంగ్లీషు బ్యాండు మేళమునకు చోటుండవలదు. ఇట్టి యనవసరవ్యయమును పూర్తిగ దగ్గించుట ముఖ్యము.

జాల స్వరాజ్యపక్ష విజయము

ఆయవ్యయ పట్టిక నంతను నిరాకరించిరి

ప్రజాయత్తశాఖలను గవ్వరు వశపరుచుకొనును

మంత్రులకు సంవత్సరమునకు రు 2 ల జేతము

శా.పు.ర.మ. మార్చి 10:—మధ్య పరగణాలలోని స్వరాజ్యపక్షసభ్యులు, తుదిముఠావనసభలో, ప్రభుత్వమువారి గ్రాంటుల నన్నిటిని నిరాకరించిరి. మంత్రుల జేతమును సంవత్సరమునకు రు 2 ల వలె సంవత్సరమునకు తీర్మానించిరి.

జేతములను వ్యయమునకు నంతయు మాత్రము తగ్గించి యెడల గవ్వరు కంగీకరించెడివాడే ననియు, అధికారము వశపరుచుకొనునట్లు రు 2 లకు క్రిందగోరుచుండుటచే నీ పరిపాదనను సెలవుపెట్టి యొక్కటియు స్వాతంత్ర్యముగా నుడివెరి. అందుచేత, ప్రజాయత్తశాఖల పరిపాలనమును గవ్వరులే వహించుటయందును యావత్తు చెలిపెను. (ఆ. పే.)

ఆయవ్యయ పట్టిక ను నిరాకరించుట నిశ్చయము

జాతీయపక్షమునకు అవసరముగు బలము గలదు.

ప్రతిరోధవిధానము లేవు ప్రారంభమగును

ఫిల్లీ మార్చి 9:—జాతీయపక్షమువారి జిన్ మున తిరిగి సమావేశమైరి. ఆయవ్యయపట్టికపై వోటుల దీసికొనునపుడు తమ పక్షమున వోటు జేయుట కెందరు సిద్ధముగ నున్నదియు పాక్షిక దండనాయకులు నివేదించిరి. ఈ విషయమును స్వల్పముగ చర్చించిన తరువాత, ప్రతిరోధవిధాన మవలంబించుట అవసరమగు అధిక సంఖ్యాక సభ్యులు గలననియు సభ్యులంగీకరించిరి. రేచటినుండియు గ్రాంటులనన్నిటిని నిరాకరించి ప్రతిరోధ విధానమును సాగించుటకు తీర్మానించిరి.

ఫిల్లీ 7:—తుదిముఠా జాతీయపక్ష సమావేశమున ఆయవ్యయపట్టికను పూర్తి నిరాకరింపవలెనని తీర్మానించిరి. తీర్మానమునకు 87 అనుమతముగను 14 వ్యతిరేకముగను సమ్మతుల నిచ్చిరి. రెండు తీర్మానములనుండి ప్రతిరోధ విధానముం కివరకు జయప్రథముగ నుండుట కిలగ నదియు రేచటినుండే తమన వెలుపలవలెనని పాక్షిక దండనాయకులగారిని.

గ్రాంటుల నిరాకరించుటకు నోటీసుల నొసగుట

ఫిల్లీ, మార్చి 10:—భారత కావనసభలో, ఆయవ్యయ పట్టిక చర్చనందుకప్పుడు, కల్లెప్ప అదాళతు, ఉప్ప, లల్లమం దు భూమిపన్ను, ఎక్సైజు అండ్, రైల్వేలు, ఇతరముల మొదలగు పన్నుల కన్నీటిని నిరాకరించుచు తీర్మానముల ప్రవేశపెట్టెదమన్న ఉద్దేశముతో మొదలగు మొదలగు స్వరాజ్యపక్షసభ్యులు నోటీసుల నొసగిరి. భారత కావనసభ్యులకు ప్రయోజనము లొనగింపవలెనని తీర్మానమును గూడ నొసగిరి. (ఆ. పే.)

పిక్టాలు గారు

అలిపురులో నొసంగిన ఉపన్యాసము

అలిపురు విశ్వవిద్యాలయ వార్షిక కట్టడ ప్రధానసభ వార్షి కులకు హాజరై అభ్యుదయభానుగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగెడిది. అసభ లో బాంబాయి క్రాంతివీరులైన ప్రధానసభాదకుడు డా. మర మహాత్ముడు పిక్టాలు గారు మహమ్మదీయ మతాదర్శములనున్న యువకులనుండియు జాతీయవాదులు కావలెను గాని జాతీయతను పాటించుటలో గాంధీమహాత్ముని అనుకరింప వలెను. అనగా విశ్వసోదరత్వము ప్రధానవిషయమున సంజము పెట్టెడిని మరుసనూడెను. మిఠ మహమ్మదీయముగా నుండ వలెననిగా మహమ్మదీయులెట్టి ఆక్రమణలొనరించిన వాటిని కనుర్చించుటయే మివిధమున మియలవలెనూడెను. సభ్యులకు మహమ్మదీయ సోదరభావమును మతల పునీతమొనరించి అనుద్ధ తించి వెలుపటి యున్న రిఫర్మిని తెలకొల్పవలెను. పాండిత్య గరి మనుగూర్చి ప్రాచీన లు నడించిన విశాలమునను మరల నిలువ లేట్టవలెను. మరల మహమ్మదీయుల ఆగ్రే సరులై మానవాభివృద్ధికి ప్రయత్నించు నటులూ న రింపవలెను. మియ మహమ్మదీయమతమునకు భక్తినిగియు స్వచ్ఛ అశ్వాది మిదేశభక్తి తోడై భారతజాతీయతకు విశ్వమహమ్మదీయ సహజమును సమకూర్చును. మిదేశభక్తి నూడ మహమ్మదీయమతమునకు తోడ్పడును. ఏలనని దేశభక్తు లు మియందుగల ప్రేమచే భారతజాతీయతకు కర్మధర్మముగా తోడ్పడగలదు కావున మహమ్మదీయము నుండినను సభ్యుని గాంచి మరలముందుగల అభ్యుదయముల నాచారములను తొలగ జేయవలెనని పిక్టాలుగారు నడిపిరి.

సేలంక భావాల

సంస్కృత పండితుడు చనిపోయెను

సేలం, మార్చి 7:—సేలంక భావాలలో సంస్కృత పండితుడు ఎం. సి. వేదవతి శాస్త్రిగారు కిరి వంశవర్ధనుల వయస్సుకు చనిపోయెను ఈయనకు భార్యయును కింగుకు కొమార్లును ఉన్నార. (ఆ. పే.)

ఖాళిపాను తొలగించుట

బొంబాయి ప్రభుత్వముంత్రి

హా|| మేకు గులాంహుస్సేను హిదయతుల్లాగారు

మహమ్మదీయులలో గున్నీ లెక్కవారి ఖాళిపాను మతములో నొక ప్రధాన భాగము. ఖాళిపాన్యాత్మిక లు కాంతుల ఖాళిపా యంతక కిప్పదినయే వారి సిద్ధాంతము గాని ప్రపంచమునందుగల నున్నవి కందరమును ఖాళిపా పదవి అత్యవసరము. ఖాళిపాపదవి కిట్లు మతవిశిష్టమగు (పా ను ఖుర్బా యందుటయేగాక రాజకీయమగు ప్రాముఖ్యత గూడ గలదు. ప్రపంచమునందుగల మహమ్మదీయుల కందరికి ప్రధాన సుయోగ కారణ మివపదవియేగాన ఖాళిపాపదవిని గూర్చి కల్ప మహమ్మదీయాభిప్రాయమును గొరిమింప విశ్వవసరము. అట్టి చో న్నిర్దేశించు ఖాళిపాను తుమ్మ ప్రభుత్వమునకు భార వోటులయొ విశ్వతోడే నాలోచింపవలెనని నాపదవి నెత్తివేయు టయు నిరంతరే నున్నది. ఈవిషయమున సర్వస్వాభివ్యక్తమునాది కెంతమాత్రమును లేకుగాన నీ విషయమున విశ్వమహమ్మదీయ సంఘము తమ అభిప్రాయమును బలముగా ప్రకటింప టవసర మని బొంబాయి ప్రభుత్వమున ప్ధానిక సర్వమహాలన కాఖామా త్యుడుగానన్న హానలులు మేకుగులాం హిదయతుల్లాగారు సంభావనతో తెలిపిరి.

మహమ్మదీయ అనాధకరణాలయము కూలుట

ప్రత్యేక సంఘమువారి అభిప్రాయము

కలకత్తా, మార్చి 10:—1928 జూను నెలలో మహమ్మ దీయ అనాధకరణాలయమువారి 42 చనిపోయిరి. అద్దాని కారణమునకు కనుగొనుటకు నియమించబడిన ప్రత్యేక సంఘమువారు మందిరము కట్టడములో కొన్ని మాత్యులు కలగ జేయుటయే కారణమని సంగకల్పి చెప్పిన విధముననే చెప్పిరి. అవసరము కలిగి కల్పకల్ప సహాయము చేయటకు ప్రత్యేకసహాయ సంఘము యందుట అవసరమని మీ తలంపుటలేదు. (ఆ. పే.)

లాహారు వందేమాతరం పత్రిక

మానవత్వపు దావా

లాహారులో అఖిలభారతవేదికలో ప్రకటింపబడు చున్న వందేమాతరం పత్రికలో స్కోర్ దాడిపై నివాసము గల యిహాదర జయలాలగారిని గూర్చి అవమానికరముల వ్యాసము ప్రకటింపబడినది బయలాలగారు మానవత్వపుదావాను తెచ్చిరి. దానినిగూర్చి క్రిందకోర్టులో తీర్పుచెప్ప దెను. బయలాలగారు అపీలుజేసిరి. తనకు స్వతంత్రమీర మిప్పించకపోయినను ఖర్చులైన మజరా యంత్యులవలన బయలాలగారిపక్షమున గవ్వరు మెంటు అద్యకేటు రెండుదినములు వాదించెను. ఆ వ్యాసమున ప్రాయ బడిన విషయములు క్రిందముగావు వానికొక వ్యక్తితరముగను ఉద్యోగపరముగనుగూడ జయలాలగారి కవమానము బరిగిగదని అతడు తెలిపెను. అవ్యాసమును సంపాదకుడు ప్రాయలేదు. సా స్కోర్ దా కాలగ్రహసంఘముకొద్దరే మరేమి. అపుడు జయలాల గారు స్కోర్ దాడిపైః గా నుడుకులన చాలమంది క్రిందికోర్టులో సాక్షులు జేసిరి. వెదకిద్యోగుల ఆక్ర మణులనుగూర్చి చాలా విమర్శించి తప్పుదని ప్రతికా తరులపక్షమున గోడలన పుగారు వాదించిరి. (ఆ. పే.)

హక్కులను గోరుట గాస్త్రిగారి యెదుట విచారణ

అలిపురు న్యాయస్థానమునకు మార్చుమనుట నెల్లూరు గుబురదేశ్కోర్టులో దాఖలుచేయబడిన కేసును ప్రాకౌడ్ టిరిబునలు ప్రెసిడెంట్ ఖాళిపానను పిటిషను కి పున డి ఆర్. రామచంద్రశాస్త్రిగారు (జేజీ) వాదించిరి.

అమృతీఅమ్మకు యనదామె లు దాఖలుపూర్వకమున తిరిగి నీజవలెనగోరుచు తనధర్మ కేపును వి. మహాదేవు నెల్లూరుజిల్లా కర్షణగారిపై కేసుజేసెను. అచ్చట సబుజడ్డి గారికి యామెపై ఆ బో హాగ కే గ న ని యు, అందుచే కేసు వాయిదా గోరెను అంగీకరించ తే ది ని యు, గూడూరుజిల్లా మునగలుగారి కోర్టునుండి కావలసిన కాగితములు యింక కావలెనుచుచే, అమతీనిది తాను ప్రతివాదిని కానుకీర్తి జేయాలననియు, జేజీగాను వెలిపిరి. మరియు, జడ్జిగాను దా వాదార తరపున ఆమె నిర్దోషియని వెలుపు కొన్ని సాక్షులు లను విచారణపకుండెనని చెలిపెను. విచారణసమయమునదా సబుజడ్డిగారు కడు తీక్షణముగా జూచుచు, ప్రతివాది తరపున ప్రత్యేకాభిమానము కలిగి టుల వాదింపును జేజీను తూల నాడుచుండెను. న్యాయసంరక్షకార్థము యాకేసును వేగోక న్యాయస్థానమునకు మార్చుతే నని రామచంద్రశాస్త్రిగారు ప్రార్థించిరి.

ప్రతివాది తరపుకేసు యెంతమాత్రము 18 వ క్లాజు ప్రకారము వలనుడదదయొ మార్చులెను అపీలు విచారణప్రారంభింపకునుచే దాఖలు జేయకునీయుండెనియు వాయిదా నిరాకరింపబడ లేదనియు వాదించెను. న్యాయమూర్తిగారు కేసు రిపొర్టును యితిర కాగితములను తెప్పించివాది 15 దినము అబోయింపదడ ఉత్తరువు లాసుగదనని జెప్పెను.

హైకోర్టు అటర్నీకి రు 500 జరిమానా హైకోర్టులో కొట్టివేసిరి

కలకత్తా, మార్చి 10:—నల్లూ (ద్రావణు క్రింద రు 500 జరిమానా జేయబడిన హైకోర్టు అటర్నీ హరీ బోస్సుగారు అపీలు జేసికొనగా న్యాయమూర్తులు గ్రీపును పొంటులు కొట్టివేసిరి. ఫిర్యాదియె. జి. సి. సింహగారు యింగ్లాండులో వైద్యకాశ్రమను చదువుటకు వెళ్ళుచు కొన్ని పుస్తకములను సామానులను యీ అటర్నీగారి దగ్గర ఉంచుచుని చెప్పి యింది వెల్లెను. ఈ యటర్నీ ఆయన యింగ్లాండునుండి వచ్చిన పిదప సామానులు లేకనెను.

ఈవేరము నిలిచి కోర్టువారు విచారణపరచినదనియును క్రిమినలు కోర్టువారికి కిక్కి వేరజుటకు అధికారము లేదనియు చెప్పి న్యాయమూర్తులు వేరమును కొట్టివేసిరి. (ఆ. పే.)

జూ బు లు

పోదూరు - కాంగ్రెసు ప్రచారము

ఈనెల 4 తేదీ మంగళవారము మాతాల్లా కా కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి శ్రీ ముత్యం రామారావు గోపాలకృష్ణమూర్తిగారు మా గ్రామమునకు వచ్చి కాంగ్రెసును 500 మందికి మించి లాంఛన పంచాయతీలను క్రమశిక్షిత రాజకీయ పరిస్థితులనుబట్టియు ఖరదయింపి అవశ్యకత నుబట్టియు తెలిపి తెప్పిరి. ముఖము గ్రామములో కాంగ్రెసు సంఘమునందు సభ్యులను జేర్చి ఆచట లోని ఆంధ్ర ఖిద్దత్ కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును వెలువేర్చుటకు ఉత్సాహముతో నున్నారు. గ్రామసంఘ కార్యదర్శి.

తిరుపతిలో హిందీనేర్పుట

ప్రస్తుతము ఈపట్టణమున రాష్ట్రభాషామంత్రి హిందీ భాషను యాదిగర నుదహరించిన స్థలములందు నేర్పుచున్న గాన హిందీభాషాభిమానులెల్లరు తప్పక జూచుచేసి విద్య సభ్యులైన ప్రార్థకులు.

కాంగ్రెసు అఫీసు:—ఉదయం 7 గంటలు మొదలు 8 గంటలవరకు

కాంగ్రెసు అఫీసు:—చుట్టూర్పు 11 గంట. మొదలు 12 గంటలవరకు

రీడింగ్ రూమ్:—సాయంత్రము 6. మొ. 7 వరకు.

మనసికత్ బుద్ధిసాక్షి:—8 మొదలు 9 వరకు.

గాంధీ రీడింగ్ రూమ్ (ఆ. తాలూకావది):—8 మొదలు 10 క. రాజగోపాలాచారి, జిల్లా కాంగ్రెస్ కమిటీ సెక్రటరీ

దేవరపల్లి (గోదావరిజిల్లా)

5 తేదీ సోమవారము కాల్వరంగంబలకు మూలమదిగ వలెను నుమారు 200 ల యిందు కలసింది పోవుచు ఆందు ముగ్గురు చనిపోవుటయు కలిగినది. ఆ సమయమున యెవరునూ యింటికిదగ్గ లేకపోవుటచే సంపూర్ణ ఆపాది ఆగుటచే నుమారుయి దుజే. రూపాయలు వచ్చుట సంభవించినది కెప్పటికప్పుడు యీనవ్వును రెండుపాదావస్థలవలననే నడిచినది చెప్పవలెను. భవనహానియు జేడవలచినవారు తమ చందాలు గ్రామ కాంగ్రెసుసంఘకార్యదర్శిగారి పేరునగాని లేక వామన బాపన్న గారి పేరునగాని పునరుద్ధరించునన్నారు.

బామ్మరాజు భాస్కరరావు.

గోదావరిమండలసభ

8-1924 తేదీని గోదావరిమండల మహాసభలో ఆహ్వాన సంఘసభ్యులు కోటిపల్లి గ్రామమున సమావేశమైనది.

1 నాటికే భవన రాజీపాటి సత్యనారాయణగారిని అధ్యక్షులుగా యెన్నుకొనడమై.

2. గోదావరిజిల్లా మహాసభసభ్యులతోటాటు గోదావరిజిల్లా ఖిద్దరపూర్ ప్రదర్శనమునాదా యెన్నుకొనడమై. తీర్మానించడమైనది.

ఆ ప్రదర్శనమునకు శ్రీయత నెలగవూడి వీరయ్యగారిని కార్యదర్శిగా యెన్నుకొనడమైనది

3 మహారాజశ్రీ వెంకటేశ్వర సత్యనారాయణగారిని ఆ హావసంఘమునకు అధ్యక్షులుగా ఎన్నుకొనడమైనది.

4. శ్రీరాజా ఫలేల్లా నా నుబ్బరావుగారిని శ్రీయత రాజీపాటి సత్యనారాయణగారిని ఉపాధ్యక్షులుగా ఎన్నుకొనడమైనది.

5. ఈడిగవనసభ్యులు కార్యనిర్వాహకసభ్యులుగా ఎన్నుకొనడమైనది.

1. శ్రీ గన్నె వెంటినుబ్బారావు, 2. బొబ్బా అయ్యక రామయ్య, 3. ద్విభావం వెంకటేశ్వర, 4. విటానలభ నుబ్బరావు, 5. బోమ్మల రామచంద్రారావు, 7. వోడే కామలింగరావు, 7. చిట్టూరి చినవెంకటేశ్వరరావుగారు.

ఇంక తమ యితరసభ్యులను జేర్చుకొనుటకు కార్యనిర్వాహకసభ్యులను అధికారమివ్వడమైనది.

6. ఈ కింది పేర్లొందివారిని క్రమముగా అధ్యక్షులుగా కొలువకు తీర్మానించడమైనది.

1. సి. రాజగోపాలాచార్యులు, 2. చాక్లరు తరద రాజులునాయుడు, 3. తిక్కవరపు రామిరెడ్డి, 4. వెంకటరాజు సరసిచాంగార్లు.

(సం) రాలిపాటి సత్యనారాయణగారు, సభాధ్యక్షులు.

సరసిచాందేవర సత్యనారాయణ.

ఆహ్వానసంఘ ప్రధానకార్యదర్శి.

రామచంద్రపురం తాలుకా కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘ సభ

పామర్రు ఫిర్యా కాంగ్రెసుసభ్యుల సమావేశము

ది 24-2-24 తేదీని రామచంద్రపురం తాలుకా కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘసభయే పామర్రు ఫిర్యా కాంగ్రెస్ సభ్యుల సభయే పామర్రు ఫిర్యా గ్రామములో శ్రీయత నెలగవూడి వీరయ్యగారు ప్రధానముగా నుబ్బరావుగారు గృహమున సమావేశమయ్యును. తాలుకా కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సభలో కోటిపల్లి శివరాత్రి మహాశివ సందర్భమున యాద్రుటల నేరజేయుటకు 50 మంది విచ్చిరి. వీరిలో నుబ్బరావుగారు, వారలకు (స్వచ్ఛంద నేతలవల) భోజనాది సదుపాయములను కోటిపల్లిలో జేయటమను తీర్మానించబడినది. ఫిర్యా కాంగ్రెసుసభ్యుల సమావేశములో మ-రా-శ్రీ బిన్నన వెంకటేశ్వరగారి అధ్యక్షత క్రింద యీ దిగివర్తిత్వములు గావించబడినవి.

1. ఈ ఫిర్యా కాంగ్రెసు సంఘముల తరపున యీసంవత్సరము యాదిగరవారిని గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులుగాను, తాలుకా కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులుగాను ఎన్నుకొనడమైనది.

వోడే రామలింగ చాదగారు—ఫిర్యా కాంగ్రెసు సంఘ అధ్యక్షులు

నల్లి వీరు వెంకట నుబ్బరావు కృష్ణారావుగారు—ఉపాధ్యక్షులు

మల్లిపూడి బుచ్చి వెంకటాచార్యులు } ఫిర్యా సంఘ సభ్యులు
పాణిపల్లి గంగకాళిగారు }
నెమలి కృష్ణమూర్తిగారు }

2. ఆయిదుగురును యాదిగరవారిని కలిసి ఫిర్యా కాంగ్రెసు సంఘముగా నుండుటకు యెన్నుకొనడమైనది.

ఆ కార్య సోమయాజుల కామేశ్వరరావుగారు.

కమ్మ బుచ్చిరామయ్యగారు.

దువ్వూరి శ్రీనివాసరామయ్యగారు.

నందూరి గంగకాళిగారు

మద్దిరాల రత్నయ్యగారు.

అనంతమలమో నురి యిద్దరము. సభ్యులుగా జేర్చుకొని ఫిర్యా కాంగ్రెసు కార్యక్రమమునై ఫిర్యా సంఘమునాదా జరుపవలెను. ప్రై సభ్యులను కోరినను అయిదు. యిందగింటిలో కార్యనిర్వాహక ముండవలెను.

2. ఈ ఫిర్యాలో ఒక ఖిద్దరపూర్ వెంకటేశ్వర తీర్మానించడమైనది.

ఫిర్యా కాంగ్రెస్ సంఘమే ఖిద్దరపూర్ గా వ్యవహరించును.

Table with 2 columns: Name and Amount. Rows include పాణిపల్లి గ్రామము (116), ఖిద్దరపూర్ విరాళము (100), యిందగింటి (వెంకటేశ్వర) (150), టైక్ (20), కోరుతున్నది (566 రూపాయలు).

ప్రై వెంకటేశ్వర నల్లి వీర వెంకట నుబ్బరావు క్రీష్ణారావుగారు ఫిర్యా కాంగ్రెసుసభ్యులుగాను వోడే ఖిద్దర తిక్కలిపాటి నుబ్బరావు కార్యనిర్వాహక యెన్నుకొనడమైనది.

సీ! వెం! సీ! క్రీష్ణారావు

తాలుకా కాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శి.

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ హిందీ ప్రచార సమేళన కార్యనిర్వాహక సమితి

ఫిరేవరు నెల 20 తారీఖున ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కాంగ్రెసు సభ్యులసంఘ కార్యనిర్వాహక ఆంధ్రరాష్ట్రీయ హిందీ ప్రచార సమేళన కార్యనిర్వాహక సమితి సమావేశము శ్రీ కాశీచామరీ నాగేశ్వరరావుగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగెను. సభకు 10 సభ్యులు హాజరయిరి.

ఈ క్రింది తీర్మానములు చేయబడినవి.

1. 1923 సంవత్సరము నవంబరు 10, 13 తేదీలను ఆంధ్రప్రదేశ్ హిందీ ప్రచారసభల ప్రచారణల సాయముగా కాశీకాదే పురమునందు శ్రీయత నెలగవూడి నాగేశ్వరరావు పురులుగారి అధ్యక్షత క్రింద జరిగిన సమావేశమునను తయారు చేయబడి దిశించు 21, 23 తేదీలనుబట్టి మరల కొకసారి సమేళనమునాదా కాంగ్రెసు సంఘాధిపతిని నిర్ణయించు నిశ్చయమైనది. ఆ దిశి క్రింద సమావేశమైనది.

2. హిందీ ప్రచార:—“పరి రూపాయలకు బదులుగా రూ 1 లకు తక్కువగానుండు అయిదు రూపాయలకు కోగా” అని ఉండవలెను.

“సహాయము” “అయిదు రూపాయలకు బదులుగా”

“రూ 1 లకు తక్కువగాని పది రూపాయలకు కోగా” అని యుండవలెను.

3. హిందీ ప్రచార:—“పరి రూపాయలకు బదులుగా పది రూపాయలకు తక్కువగాని అయిదు రూపాయలకు కోగా” అని యుండవలెను.

4. సమేళన సభ:—ఒక కార్యదర్శి బదులు యిద్దరు కార్యదర్శులుగా నుండవలెను. వారిని యెన్నుకొనడమైనది. కార్యదర్శిగారి కర్తవ్యము:—అరవీసరా కర్తవ్యమును చేయునది.

5. ఏడు పేరాకూడ కర్తవ్యమును చేయునది.

6. సహాయకుడు:—ఏది పని సహాయ కార్యదర్శిని జేర్చును.

7. జిల్లా సమితులు:—అరవీసరా భాగమునకు బదులు పదకొండు భాగముండవలెను.

8. శ్రీయత నెలగవూడి నాగేశ్వరరావు కర్తవ్యముగారి లేఖ చతురమునైనది.

తదనుసారముగా రూ 10-0-0 యయ్యుటకు తీర్మానించడమైనది.

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ హిందీ ప్రచార నియమావళిని నుబ్బింపించినందుకు అయిదు ఖచ్చితములు రూ 10-0-0 యయ్యుటకు తీర్మానించబడినది.

(సం) కా. నాగేశ్వరరావు అధ్యక్షుడు.

శ్రీ కృష్ణవిలాససభ: కాశీనాథ రామదాసునాటక ప్రదర్శనము

ఫిరేవరు నెల 28 తేదీ శనివారము కాశీరాత్రి భక్తశేఖరుడగు భద్రాచల రామదాసుచరిత్ర శ్రీకృష్ణవిలాస సమాజము వారిచే మాత్రమున ప్రదర్శింపబడినది. ఈ ప్రదర్శనము కాశీనాథ పురమునందు గొప్పగొప్ప విద్యాధిశాలయము నాటక కళాభిమానులయొద్ద విద్యార్థులను వదలినది. రామదాసు నాటక విలాసపురమున జేరిన సంఘమువారిచే ప్రదర్శింపబడినది. రామదాసునాథ తారకమంత్రి బోధకుడగు వీర భూమిశుభంబున శ్రీయత నెలగవూడి రామచంద్రారెడ్డిగారి ప్రధానముగా మరయు: తూరి నుబ్బరావుగారు విద్యాధిపతుల నాకర్షించుటకు ప్రధానకారణమని కోరుతున్నది. ఇందు విలీన రామదాసుల నియమిత్వమున విక్రీయి యాచిత్వమును నుండి సర్వజనాభిమానము నడపినది. ఇదియే యీ ప్రదర్శనము నందలి విశేషమని నా నమ్మకము.

(1) కలిరు:—రామచంద్రారెడ్డిగారు కలిరుగా రంగస్థలము నలంకరించినపుడు బాహ్య అవతార పునరుద్ధార, కైస్త్రీ, లలే మహమ్మద్ యిని కలంది ప్రేక్షకుల కన్నులకల్పన నొంది. వీర గంభీరముగా సాత్విక ప్రదర్శనము, న్యభావనిధి నుబ్బరావుగారు నాటక ప్రదర్శనము, భక్తి ప్రదర్శనము, మున్నగునవి రంగస్థలమున కమాలమును సాధి నిందినది. వీరు గోసన్నకు తారకమంత్రి నువదలించి పట్టును ఏకేశ్వర ప్రభంబు యెన్నుకొనడమైనది. వీరి కాంతివీర భక్తి సాత్విక ప్రదర్శనము నందలి ప్రకాశించెను. వీరు సభి కర్తలమైన పాత్రాభిరయమును వివేకముగా నవచక వికర్షించి చప్పటికి మొదలు మీద సర్వజనాభిమానము గలిగింపగలిగిరి.

(2) రామదాసు:—జనసామ్యముగా రామదాసుని పిలువబడు శ్రీయత నెలగవూడి నాగేశ్వరరావుగారు రామదాసు భూమికాధారము. వీరి పాత్రధారణ మతి స్వభావ నిధి. నుబ్బరావుగారి కై మిగుల ప్రశంసనీయుడు; గాత్రమతి మాధుర్యము. వీరికి కలిరు సుందర్యమై చతురము, తారకమంత్రి మహాశేఖరుల సమయమునందును లేన కొక్క అంధ్యముకు పరమాధిపతియైన బాహుని బోలెకన్న మత్తము నొందుట నూచించు యిహమునను చెప్పవలెను. కాని వీరి తరకకర్తవ్యమును నూచించు నియమముగూడ కొంచెము వట్టికట్టి కా నుండి అసమంజసముగా గన్పట్టెను. శ్రీరామని ప్రసక్తి తెచ్చుకపుడును, రామ ప్రార్థించుపుడును ప్రేక్షకులకు రామనిరూపము చిత్రితమొందింట్లు ప్రదర్శనము చేసినందున అతి విశేషములు. వివిధభావములు వీరేశ్వరయన మామిందిపుడు నిర్దుష్టములవలె కాటకకళాభి మానులయొక్కయు, దిద్దుకపుల యొక్కయు హృదయములకు వికసించినవి.

తదనంతరం పాత్రధర్మములు భాగములై ప్రశంసనీయములు గావచ్చును మొదలుబారు, కొచ్చిక్, భాగ్యతి గాంచెను. శ్రీయత నెలగవూడి, నేలం, తిరుమహావల్లి, మారు సంస్థానములను.

(స్వకీయవిలేఖ)

ఫేబ్రవరీ నెల 28 తేదీ శనివారం సాయంత్రం గొట్టలపల్లి మాంబా సప్తమ్యులైన పెంతుర్తి పాశ్చాత్యకృష్ణగారి ఆధ్వర్యమున కేరంద మృగామములో బహిరంగసభ నిర్వహించి, ఆసభలో నందఱును జిల్లా వా సప్తమ్యులు శ్రీ మతి నుజువల్లి వె కట పున్నయ్య కాశ్రి గారు జిల్లాలో రాష్ట్రాన్ని స్థలములు చూడమనగా మృగామము దూరమేనని, ఆరోజు సభలో ఆధ్వర్యమున కర్నూరుమాలలం కృతులై ఉపన్యసించి, వారు ఖద్దరు, గ్రామ సంఘములు అటారినికెవము మొదలగు వివరములు సూచి, ఉపన్యసించిరి. ఆనంతరము మాఫిక్లా ప్రధానములైన శ్రీమంత శివరాం రామమూర్తిగారు రాష్ట్ర దేశము పరిస్థితులు జదివె, సభ వారి కేరవున జగ్గయ్య రాష్ట్రానికి సంబంధించి లెక్కలు గురించి సభ ముగిసినది.

(బహుళతేజ)

స్థానిక వార్తలు

దేశభక్త వేంకటప్పయ్య పంతులుగారు

నిన్న చెన్నపురికి వెంటనే బెంగళూరు వెళ్లిరి
ఆంధ్ర ప్రదేశ్ పాల్వనమాన శుగ్ర సామవారము
కొండా వేంకటప్పయ్య పంతులుగారు బెంగళూరుకి వెళ్లిరి. వారు బెంగళూరు వచ్చి కొంత సమయము పయనించిన పిమ్మట బెంగళూరు నుండి బెంగళూరు వచ్చిరి. వారు బెంగళూరు వచ్చిరి. వారు బెంగళూరు వచ్చిరి.

ప్రాథమిక బాలికాపాఠశాల:—కొండా వేంకటప్పయ్య పంతులుగారు బెంగళూరు వచ్చిరి. వారు బెంగళూరు వచ్చిరి. వారు బెంగళూరు వచ్చిరి.

ది. బి. టి. రంగాచారిగారు:—కొండా వేంకటప్పయ్య పంతులుగారు బెంగళూరు వచ్చిరి. వారు బెంగళూరు వచ్చిరి. వారు బెంగళూరు వచ్చిరి.

గవర్నరు గారికి వీడ్కోలులు:—కొండా వేంకటప్పయ్య పంతులుగారు బెంగళూరు వచ్చిరి. వారు బెంగళూరు వచ్చిరి. వారు బెంగళూరు వచ్చిరి.

భారత స్త్రీమహామండలి - మహిళా సభ:—కొండా వేంకటప్పయ్య పంతులుగారు బెంగళూరు వచ్చిరి. వారు బెంగళూరు వచ్చిరి. వారు బెంగళూరు వచ్చిరి.

ట్రాం బండికింద బడి మృతినొందుట:—కొండా వేంకటప్పయ్య పంతులుగారు బెంగళూరు వచ్చిరి. వారు బెంగళూరు వచ్చిరి. వారు బెంగళూరు వచ్చిరి.

కొత్త ప్రాజెక్టు:—కొండా వేంకటప్పయ్య పంతులుగారు బెంగళూరు వచ్చిరి. వారు బెంగళూరు వచ్చిరి. వారు బెంగళూరు వచ్చిరి.

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు, అయ్యదేవర కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారు, ముట్టురి కృష్ణారావుగారు జేయుచున్న సంచార కార్యక్రమము.

తేది	కాలము	గ్రామం
10-8-24	ఉదయము	తమిరిసె
11-8-24	సాయంకాలము	పెదగొన్నూరు
12-8-24	ఉదయము	గుడివాడ
13-8-24	సాయంకాలము	కైకలూరు
14-8-24	సాయంకాలము	లింగాల, పెద్దేరు
15-8-24	సాయంకాలము	గురజ
16-8-24	సాయంకాలము	చెన్నూరు.

చే. వే. సరసింహామయ్య, కృ. కా. 9-8-24.

దక్షిణాంధ్ర యాత్రాసంఘము:—కొండా వేంకటప్పయ్య పంతులుగారు బెంగళూరు వచ్చిరి. వారు బెంగళూరు వచ్చిరి. వారు బెంగళూరు వచ్చిరి.

చాత్రాద శ్రీవైష్ణవ సేవాసమితి

తిరుచినాపల్లి లక్ష్మణాచార్యుల వారు బెంగళూరు వచ్చిరి. వారు బెంగళూరు వచ్చిరి. వారు బెంగళూరు వచ్చిరి.

ఎగ్జిక్యూటివ్ బాలికాపాఠశాల:—ఈ పాఠశాల 15

వార్షిక కార్యక్రమము నిన్న సాయంకాలము భాగమున కొండా వేంకటప్పయ్య పంతులుగారు బెంగళూరు వచ్చిరి. వారు బెంగళూరు వచ్చిరి. వారు బెంగళూరు వచ్చిరి.

శ్రీమైలవరంబాలభారతీ సమాజము

బెజవాడ

హరి శృంగ

కడచిన శనివారమురాత్రి, ఈ సమాజమువారు హరి శృంగపాటకమును మనోహరముగ ప్రదర్శించిరి. హరిశృంగ, చంద్రమతి, లాహితీస్య, విశ్వామిత్ర, శత్రుత్రక పాత్రధారులు, తక్కువ వయసు, తమతమ భగ్యమును సముచితరీతిని నిర్వహించి నాటకవిజయమునకు తోడ్పడిరి. కాని, వారి వారి భాగములను ఒప్పగించుపట్ల, పాత్రధారులు ఎక్కువసంస్కృతము జాపవలసినటులు దొచ్చెను. నాటకభాగములను వదిలివైచుటలో, తగినవిచక్షణ గనుపడలేదు. హరిశృంగపాత్రమునకు, ఇంద్రుని సేథలో వసిష్ఠవిశ్వామిత్రులకు జరిగిన కలహము మూలబీజమై యుండెను. దానిని వదిలివైచి, నాటకాంతమునమాత్రము వశిష్ఠుని రప్పించుటవలన కథారసపోషణ కడ్డుగులుగుట సమాజము వీర బాహునుకును, వారి భార్యకును జరిగిన సరసస్థలాపఘట్టమును వదిలివైచినను, ఇబ్బంది లేకుండెడిది.

నాటకాంతమున చల్లా శేషగిరిరావుగారు హరిశృంగ పాత్రనుధరించిన మద్దాలి శేషగిరిరావుగారిని, చంద్రమతిపాత్ర ధారులగు పారుపల్లి సుబ్బారావుగారిని పుష్పమాలాలంకృతుల చేసి, వారికష్టములు గట్టికినందులకు సంతసము తెలిపిరి. పిమ్మట రాధాకృష్ణనాటకములో రాధాపాత్రను ధరించి సభ్యులను హర్షింపజేయుటకు పారుపల్లి సుబ్బారావుగారికి, హైకోర్టు జడ్జిలు పుల్లెల చినవెంకటరమణయ్య పంతులుగారి సహకారమును, శేషగిరిరావుగారిని బహుకరించిరి.

సావిత్రి

మైలవరం బాలభారతీ సమాజమువారు నిన్నటి సాయంత్రము సౌందర్యమహాలనందు “సావిత్రి” నాటకమును జయప్రదముగ ప్రదర్శించిరి. సావిత్రిపాత్రను ధరించిన సుజితరావుగారు సహజకళలముతో సభ్యుల మెప్పించిరి. శత్రువులను పాత్రను ధరించిన జో. శేషగిరిరావుగారు, జనరంజకముగ నిర్వహించి ప్రశంస నందిరి. యమపాత్రధారియగు నరసింహారావునాయుడుగారు తమసహజ ప్రతిభను జూపి ప్రేక్షకుల రంజింపజేసిరి.

ఈ నాటకమున శత్రువులను పాత్ర ధరించిన శేషగిరిరావుగారికి, రాధాకృష్ణనాటకమున కృష్ణభూమికనుధరించి మృదయ రంజక మొనర్చినందులకుగాను, మద్రాసు హైకోర్టు న్యాయవాదులగు పుల్లెల చినవెంకటరమణయ్యగారి రొక సువర్ణపతకము నిచ్చి గౌరవించిరి. శ్రీయుత గడ్డే రంగయ్యనాయుడుగారి పతకమును శేషగిరిరావుగారి కందజేయుచు, వారి నాటకభాగమును ప్రశంసించిరి. జబ్బితాసంసానాధీశులవారు బాలభారతీ సమాజమువారి ప్రదర్శనములచే రంజితులై నవరత్న ఖచితమగు పతకము నొసగి సమాజమును గౌరవించిరి. ఎ. సి. పార్థసారథిగారి నాయుడుగారు రీపతకమును సమర్పించుచు సమాజమువారిని ప్రశంసించిరి. తరువాత న్యాయవాదకళాశాలవిద్యార్థి యగు, శత్రురాజు వేంకటేశ్వరులుగారు, సుజితరావుగారి కొసగిన పతకమును జ. సాంబశివరావుగారు సమర్పించిరి. ఆకారపు భద్రయ్యగారు సుజితరావుగారికి బంగారుగొలుసులతో నొసగి గడ్డే రంగయ్య నాయుడుగారు దాని నందజేసిరి. యమపాత్రను ధరించిన నరసింహారావునాయుడుగారికి, అప్పాఅండుకంపెనే ప్రాప్తేటరగు భావ్యునాయుడుగారు ఒక సువర్ణ పతకమునొసగి గౌరవించిరి. దీనిని ప్రాప్తేటర పి. సుబ్బారావుగారు ఆందజేసిరి.

ఈ నాటకసమాజమువారు శేషమంగళవారమున “చాచా” ను ప్రదర్శించెదరు. ఇదియే, వీరి పురమున ప్రదర్శించు తుది నాటకమని తెలుపబడినది.

మహమ్మదీయ కళాశాల - మంత్రిగారి సానుభూతి:—గవర్నరు మె. టు మహమ్మదీయ కళాశాల, మంబైలోను, వార్షిక వ్యాయామ వినియోగము మొన్న శనివారము సాయంకాలము ఆది ఉత్సాహకరముగా జరిగెను. ఈ పాఠ్యాయులు, విద్యార్థులు, యెట్టితోటను లేక ఉత్సవమును జయప్రదముగ జరిపిరి.

24 క్రీ.పూ.లో పోటీలు జరిగెను. ఆ గ్రామవాసులుగారు చాల బహుమతులను సంపాదించిరి. విదేశీ సంఘమునాట కూడ మంచినమరులు.

వ్యాయామ క్రీడలు ముగిసిన పిదప గవ. ఎ. సి. పాత్రలో గాత బహుమతులను పంపియెట్టిరి. పోటీదారులను, యెట్టిర శ్రద్ధవహించి కార్యక్రమము జరిపిన ఈ పాఠ్యాయులను అభినందించిన పిదప కళాశాలనుండి యెదురుకొనెను.

పి.టి. రాజనుగారు న్యాయపరిపాలనము లోపభూ
యిచ్చమై యున్నదనియు న్యాయము, విక్రయింపబడుచున్నదని
యు చెప్పిరి. ఇట్లు మాట్లాడుటకు గౌ. లామెంబరు ఆశ్చేషించి
నిదర్శనములను నా కోరిక. కొంత అవకాశ మిచ్చిన
నిదర్శనములు మాత్రులకు గౌరవనభ్యుక్తుల అంగీకరించెను.

అదినారాయణ శైలి గారు

అదినారాయణ శైలి గారు బడ్డెలను ఖండించుచు ప్రజలకు లాభకర మగునట్టివియు ఉత్సాహకరము లగువిషయములు బడ్డెలను కనుపడజేసెదనిరి.

ప్రభుత్వసభ్యుల ప్రత్యుత్తరము

మధ్యాహ్నము 2.15 గంటలకు ప్రభుత్వసభ్యులు చర్చకు ప్రత్యుత్తర మియ్యి ప్రారంభించిరి.

సర్. పాత్రో గారు

సర్ పాత్రో గారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచుండ గౌరవసభ్యుల నేకులు మధ్యమధ్య అడ్డుపెట్టెలు అధికముగ వేయుచుండిరి.

విద్యాశాఖయందు తాను చేసినపనిగురించి మాట్లాడుచు మంత్రి గారికి చెప్పిరి:—

ప్రాథమికవిద్య 6 సంవత్సరముల వరకు వ్యాపించును 6 మొదలు 11 సంవత్సరముల వయసువరకు బాలరు ప్రాథమిక విద్య నభ్యసించవలయును. ఇంత వయసుగలవారి సంఖ్య 55 లక్షలు. ప్రస్తుతము 15 లక్షలమంది బాలురే పాఠశాలలందు ప్రాథమిక విద్య నభ్యసించు చున్నారు. కనుక బాలనకు రూ 6.12- బాలికకు రూ 11.40 వయసుగును. అందఱకు ప్రాథమికవిద్య గలపుడు 5 కోట్లు కావలెను. కాని మనకున్నది 141 లక్షలు మాత్రమే.

దాసుగారు:—ఈ లెక్క ప్రకారం ఎన్ని సంవత్సరములైన రాష్ట్రమున-తయు ప్రాథమిక విద్య వ్యాపింపగలదు.

మంత్రిగారు:—నేను 6 సంవత్సరములలో ఇట్లు సంపూర్ణముగ ప్రాథమిక విద్య వ్యాపించునని తలచితిని గానివారు సమముగ 3 నందున పది సంవత్సరములైనను పట్టునని తలచుచున్నాను.

దాసుగారు:—ఇట్టి అల్ప అభివృద్ధితో మంత్రిగారు తృప్తిపడుచున్నారా?

జాతీయవిద్య

పిమ్మట మంత్రిగారు జాతీయవిద్య గురించి మాట్లాడుచు ఇట్లు చెప్పిరి:—నేను జాతీయ పాఠశాలలను చూచియున్నాను. ప్రభుత్వ పాఠశాలలకు జాతీయ పాఠశాలలకు భేద మేమైన నున్నదాయని పరీక్షించి చూచినాను. దినచర్య ప్రారంభమగుటయు రాత్రిముందుటయు తప్ప ప్రభుత్వపాఠశాలలకు జాతీయపాఠశాలలకు ఎట్టి భేదము కనుపడలేదు.

సూర్యాయగారు:—రాటము విషయమై మంత్రిగారి అభిప్రాయ మేమై తెలిపికోసగోరుచున్నాను.

మంత్రిగారు:—కావలిలోను ఇటీవలనే ఒక పాఠశాల ప్రారంభమహోత్సవమును జరిపితిని రాటముపై నూలునడకుటను నేర్పుట ఆ పాఠశాల ఉద్దేశములలో ఒకటి అట్టి పాఠశాలల అభివృద్ధిని నే నెల్లప్పుడు కోరుచున్నాను బందరునందలి జాతీయ కళాశాలను స్థాపించి దీనిని వృద్ధికి తెచ్చు విషయమై తీర్మానముతో పనిచేసినవారిలో నేనుకూడ ఒకడను.

సత్యమూర్తిగారు:—అట్లైన ఆ కళాశాలకు ప్రభుత్వము వారిచ్చుచున్న గ్రాంటు ఎందులకు నిలిపివే నుబడెను.

మంత్రిగారు:—అది వేరు విషయము కేకభూమణ రథోగా:—స్థానికసభ్యులు కూడ గాంటుల న్యవహరము ఉత్తరువు ఇవ్వబడెను గదా.

మంత్రిగారు:—ప్రశ్నలకు సత్యుత్తర మివ్వక తానుపాఠమిక విద్యాభివృద్ధికిని మాధ్యమిక విద్యతోపాటు వృత్తి విద్యను వ్యాపింపజేయుటకు గావించిన ప్రయత్నములు వివరించిరి.

ఎక్లెస్సు శాఖ

ఎక్లెస్సు శాఖ పరిపాలనము గురించి మాట్లాడుచు మంత్రిగారిట్లు చెప్పిరి.

ఎక్లెస్సు శాఖ ఆదాయము అధికమగుటచే త్రాగుడుకూడ అధికమైనదని గౌరవ సభ్యులు అభిప్రాయపడుట తప్పు. త్రాగుడు అభ్యాసము తగ్గినది. వ్యయమైన అకు, టాడి కడచిననంద తగ్గరముకన్న ఈసంవత్సరము తక్కువగ నున్నది.

రామలింగ రెడ్డిగారు:—జేసుపడి తమ జిల్లాలందు త్రాగుడు తగ్గియుండును. జేసుము లేని జిల్లాలందు త్రాగుడు అధికమై యుండును. ఇది ఆర్థిక ఫలితమాకాని ఇందులకు మంత్రిగారు ఉత్సాహపడుట అనవసరము.

మంత్రిగారు:—జేసుప్రదేశములందుకూడ కొన్ని చోట్ల త్రాగుడు అధికమైనదని నిదర్శనములున్నవి.

కాంగ్రెసు ప్రచారఫలితము

ఆంజనేయులుగారు:—కాంగ్రెసువారి ప్రచారమువలన తెలుగు తగ్గినదని మేము తలచుచున్నాము.

మంత్రిగారు:—కాంగ్రెసువారి ప్రచారమువల్ల దొంగతనముగ లెనెన్నలేక మద్యము తయారు చేయుట అధికమైనది.

సత్యమూర్తిగారు:—ఇందులకు మంత్రిగారు నిదర్శనములు చూపగలరా?

మంత్రిగారు:—కాఖాధికారులుకూడవిషయమై పరిశాలన మొనర్చుచున్నారు.

సత్యమూర్తిగారు:—నిరుధరమగు ఆరోపణల నొనర్చుట ఉచితము గాదు. కావున మంత్రిగారు కాఖాధికారులపరిశీలనము ముగియునంతవరకు నూరకుండుట ఉచితము.

మంత్రిగారు పిమ్మట త్రాగుడును తగ్గించుటకై ప్రభుత్వమువారు గావించుచున్న ప్రయత్నముల వివరించుచు నెలపు దినములందు సంతోషజాలయందు కల్లుఅంగళ్లు మూయుటనున్నదని చెప్పిరి. దాసుగారు ఇది అసత్యమనిచెప్పి ఉత్సాహములందు సంతోషములందు కొత్తఅంగళ్లుపెట్టుట తాను చూచియుండెనని చెప్పిరి.

సత్యమూర్తిగారు:—ఇట్లు చేసిన ఎన్ని సంవత్సరములకు నుద్యోగానము సంపూర్ణముగ అంత మొందగలదు? ఇందులకు మంత్రిగారు ప్రత్యుత్తరమువ్వవలెను.

సర్దానగారు:—విదేశములనుండివచ్చు సారాయి మిగిల చెడ్డనకకుగ నున్నది.

మంత్రిగారు:—ఈవిషయమై రాష్ట్రము ప్రభుత్వము వారికి అధికారములేదు. ఇది ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి సంబంధించిన విషయము.

ద్వంద్వ భర్త్యవిధానము

పిమ్మట మంత్రిగారు ద్వంద్వభర్త్యవిధానమును ఖండించుచు ఈవిధానముమారిన గాని మంత్రిలు ప్రజలకు తృప్తికరమగు విధమున పనిచేయుట అసాధ్యమనిరి.

శివజ్ఞానంపిళ్ళెగారు

పిమ్మట అభివృద్ధికాఖమంత్రి యగు గౌ. శివజ్ఞానంపిళ్ళెగారిట్లు చెప్పిరి:—

ఈశాఖ పరిపాలనము ఒక పద్ధతిపై జరుగుట లేదని చెప్పబడినది. ఆరోపణ నిరాధారమైనది. పరిశ్రమలను అభివృద్ధికి తెచ్చుట ఈశాఖవారి ఉద్దేశము. కాని ధనములేదనున విషయము చేయబడలేదు. కాని శాఖవారు చేయుచున్న ప్రచారము మిగుల లాభకరముగ నున్నదని అంగీకరింపవలెను. పరిశ్రమలకు ప్రభుత్వమువారు సహాయముచేయు విషయమై ఆమోదింపబడిన చట్టము కనుసరించి ఇండస్ట్రీసుబ్జెక్ట్ స్థాపింపబడుటకు కొంత ఆలస్యమయ్యెను. ఎన్నికలకల్ల ఈ ఆలస్య మేర్పడెను. కడచినమాసము ఈబోర్డు ఏర్పరుపబడినది. ఇంక పనిచురుకుగ కొనసాగునని నమ్ముచున్నాను.

గృహవర్తిశములు—రాటము

ప్రభుత్వమువారు మగ్గపు పరిశ్రమను తగు విధమున ప్రోత్సహించుచున్నారు. రాటమువిషయమై నుబ్బరాయుగారు కొంత మాట్లాడియున్నారు. రాటము ఆర్థికముగ లాభకరమైనది ఈవిషయమున నేను సర్ వెంటురెడ్డినాయుడు గారితో పీఠిక విందుచున్నాను. వారు కానసభయందు మంత్రిగారున్నప్పుడీ విషయమై తెలిపిన అభిప్రాయములను నేను సంపూర్ణముగ ఆమోదించుచున్నాను. ఆర్థికమున లాభము కలుగజేయుని పరిశ్రమకై ప్రభుత్వమువారు ధనము వ్యయపరచుట ఉచితమని తలచుట లేదు.

పిమ్మట మంత్రిగారు లాండుమార్కెట్ బ్యాంకులను స్థాపించువిషయమై ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించుచున్నారని చెప్పిరి. వ్యవసాయశాఖయందలియున్న తోద్యోగములన్నియు భారతీయులకే ఇవ్వవలయునని కొంతమందిసభ్యులు గావించినసలహాను మంత్రిగారు ఆమోదించుచు మాట్లాడిరి.

గౌ. కొల్లంగోడు రాజాగారు

రెవిన్యూసభ్యుడగు గౌ. కొల్లంగోడు రాజాగారిట్లు చెప్పిరి. రాష్ట్రమునందు అతివృష్టి అనావృష్టిలన్ని జిల్లాలు బాధపడుచున్నవి. బెల్లారి, అనంతపూరు, కర్నూలు, చిత్తూరు, వృత్తిరజరాల్మడు, నేలం, తిరువల్వేరి, విశాఖపట్నం, గంబాం, దక్షిణ కనరాజిల్లాలయందలి పరిశ్రమలు తృప్తికరముగ లేవు. ఈజిల్లాలయందలి ప్రజలకష్టములను తొలగించువిషయమై ప్రభుత్వము వారు ప్రయత్నించుచున్నారు. రైతులు బ్రాహ్మణమహావంశములందరియు ప్రభుత్వమువారు పన్నులను రెములించేయుటకు యత్నించుచున్నారు.

గ్రామములను గ్రూపుచేయు విషయమై మాట్లాడుచు రాజాగారిట్లు చెప్పిరి:—

కానసభ్యుల అభిప్రాయములను తృప్తికరింపవలయునని ప్రభుత్వమువారు యత్నించుట లేదు. ఈవిషయమై త్వరపడుటకు వీలులేదు. కానసభవారి తీర్మానమును మొన్ననే ఆమోదించియున్నారు. ఈ విషయమై ప్రభుత్వమువారు రాలోచించుచున్నారు. ఈవిషయమై ఆలోచించి తగుసలహా లొనగుటకు బి. బి. ఆర్. రామచంద్రరావుగారు ప్రత్యేకోద్యోగిగ నియమింపబడిరి. వీరి సలహాలును చూచి ప్రభుత్వమువారు ఉత్తరువులను ప్రకటించెదరు.

కారాగృహములవిషయమై మాట్లాడుచు రాను జై. రి. కారాగృహమును చూచెననియు, అచ్చట మాటలాడెనెవరో మాట్లాడెనెవరియు, గౌరవ సభ్యులు తలచుచున్నట్లుగ కారాగృహముల సరిశ్రులు వివరితముగ లేవనియు గౌ. రాజాగారు చెప్పిరి. సభ్యులు గావించిన ఆక్షేపణల గురించి మాట్లాడుచు వ్రాటిని అన్నిటిని ప్రభుత్వమువారు పరిశీలించి తగు ఉత్తరువులు ప్రకటించెద రని చెప్పిరి.

గౌ. పానగలు రాజాగారు

గౌ. పానగలు రాజాగారు ఆర్థికసభ్యుని ప్రశంసించి త్వరలో టాడ్ హంటరుగారు స్వదేశమునకు వెళుచున్నారనియు అందులకు రాష్ట్రమువారు చింతిలుచున్నారని చెప్పిరి.

వైద్యశాఖ పరిపాలనము గురించి మాట్లాడుచు విజయనగరమున మెడికలు కాలేజీ చెన్నపురియందు స్త్రీలకు మెడికలు స్కూలు స్థాపింపబడిన వని మంత్రిగారు చెప్పిరి. ఉన్నతోద్యోగములందు భారతీయుల సంఖ్య అధికము చేయు విషయమై మాట్లాడుచు ఇండియామంత్రిగారు చెన్నపురి ప్రభుత్వమువారు పంపిన సహాను అంగీకరించి రని చెప్పిరి. ఆయుర్వేదవైద్యమును గురించి మాట్లాడుచు ఈ విషయమై పరిశీలించుటకు నిశ్చయింపబడిన సంఘమువారికిను తమ నివేదికమును తయారుచేయలేదనియు, నివేదికము ప్రభుత్వము వారికి అందగనే అవసరమైనచో సబ్ కమిటీ గాంటులు కొరబడుననియు చెప్పిరి.

ఉప్పుపన్ను

ఉప్పుపన్ను విషయమై మంత్రిగారిట్లు చెప్పిరి:—ఇండియా ప్రభుత్వపు ఆర్థికసభ్యులను సర్. బ్లాక్లుగారు వుప్పుపన్ను కొంత హెచ్చిన రాష్ట్రీయకపుము తగ్గినని చెప్పిరి. వుప్పుపన్ను రెండురూపాయలకు నిర్ణయింపబడిల చెన్నపురి 830 లక్షలు రాష్ట్రీయకపుముల తగ్గును. ఆర్థికపరిశ్రులు అసంతృప్తికరముగనుండి ప్రజాయత్రశాలల అభివృద్ధికి ధనములేని ఈసమయమున ఈ 80 లక్షలను పోగొట్టుకొనుట ఉచితమాయని ప్రశ్నించుచున్నాను. ఉప్పుపన్ను రాష్ట్రీయకపుములు రెండుతగ్గిన చింతలేదు. కాని రాష్ట్రీయకపుముతగ్గుట ప్రధమఅవసరము.

సత్యమూర్తిగారు:—ఉప్పుపన్నును మంత్రిగారు సమర్థించుచున్నారు. రాష్ట్రీయకపుము కొంత తగ్గిన ఉప్పుపన్నును హెచ్చించుటకు మంత్రులు ఆమోదించెదరా?

మంత్రిగారు:—ఏమైనను సర్ రాష్ట్రీయ కపుము తగ్గించెను.

పిమ్మట సి. పి. రామస్వామియ్యరు సర్ టాడ్ హంటరుగారు మాట్లాడిరి. ఆలస్యమై యుండుటచే నాపు గారెములు మాట్లాడక పడ్డెలు గ్రాంటులపై వర్ష జరుగునప్పుడు చర్చకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుటకు అవకాశము గ్రహింపబడునని చెప్పిరి.

సి. పి. రామస్వామియ్యరు సర్ టాడ్ హంటరుగారు వుపన్యాసములు లేపలేదనియు ప్రకటించబడును.

సభసాయంతాలము ఆలస్యముగ ముగిసెను. మరల 17 వ తేదీ సోమవారం సమావేశమగును. బడ్డెలు గ్రాంటులు వోటింగుకు వచ్చును.

ఈజ్జపు పార్లమెంటు ఆందోళనము

ఈజ్జపు పార్లమెంటు ఆల్లలకు ముగ్గురిజం ఎ తరకు భారతమో కనుగొనుటకు విచారణను ప్రారంభించిరి ఇంకను ఎ తరకేది వ్యాపించుకొ కనుగొనుచున్నారు. వ్యాఖ్యానము ఆయలో కంకెనీవారు సమైక్యరీతి కివలజయత్రు కర్మాల యపు కనివాండువనిలో ప్రవేశించిరి. కాని అబోవజు చమురు ప్యాక్రీ తింకెన్మమా బడెను. యజమానుల పరివార్ద్రా ర్కలన గీకరింపబాల మనుచున్నా గ.

తెలిదండలలో భర్తగాని భార్యగాని ఇంకొకరిని కొత్త పోణ అయడైన వారికి బుట్టు పిల్లలు మొదటి పిల్లలతోపాటు అస్త్రీ పండుకుట హక్కులేదని ఒక బిల్లును ప్రభువుల సభలో ఆమోది పబడెను.

బొంబాయి సమైవర్ధితులు

బొంబాయి మార్చి 9:—కాంతా శామి మిల్లు ప్రదేశము లలో జరిగిన కార్యాలను గురించి చర్చించుటకుగాను సభాకార్య క్రమమును నిజానగోరుచు ప్రతిపాదించిన నెలనెల జమీన్దారుల ను మోక్షింపుచు వారు జాతీయమతానికానవర్ధితులను గోరిరి.

ఈ దినమున బాబులన్నయ్య శాంతిముగ నే యున్నది. అంగ్లవర్ణము ముఖమునభయముగ తెరచియుంచబడెను. బోలీసు లిక్కడ కావలగాయి నే యున్నాడు.

విల్లుయజమానుల భయములు

బొంబాయి మార్చి 9:—గర్జన గారినూ నల సంగీరిం చుచు, కాన్పులు తిలకార్జవ్యధికివలన భయపెట్టి ఈనా ఁక్కులను పొందివీటిమీది కలరుకడయి మిల్లులను బాధించు చున్నారని నిన్న కాలి మిల్లుజనమునకు అవసరమువే కనుకవారిని, ప్రభాకరులను దోచిరి. ఈసంఘమువారి క్యయము ను సరియవలగాదు తెలుపే గర్జన గారి కుమతరదిరి పని లాగివేరించినను ప్రదేశంబు పోయినను బోలీసునకు భయములే కుండ జనవరివేరము లాసగబడునని నోటినులను పట్టెను. నూరుయెడల నీసంఘమువారిపాపముదోచిరి. ఇదీనోటినులకుక కుంకితులభివృద్ధినింపి నేరని తెలుపుచు నీకే ద కారణములనొన గిరి. (1) బోలీసునొసగిల గేగాని వేరవలన దీనిని పనిచా రు అనేక కార్యములు జరిగిరి. (2) ఇతరవలన అతివలన చున్న నోటినులను ప్రతిపాదించి పోరాడు చివిన నున్నా, నోటినును ప్రకటింపున మురింత అకాలిని గర్జనదోచిరి. (3) బోలీసునుగలించి నున్నాను దొంగపనినోటినును ఏకాగ్రము ను అంగీకరింపక వార కేకమును చెప్పిరి అంతియగాక, బోలీసు నియమున అభిప్రాయము మారదని ఎట్టిసమాధానమును గుడు రలారు. ఇట్టిమాపులను ఈసంఘమువారుదోచువలెదు. అనిచ యునుటెట్లునను, ప్రస్తుతకేరీనితిరిగురించి సరియగు కార్యాల ప్రతిఫలములలో గలని రాబోవువారమున లెచ్చించుటకు ఈసంఘము వారు సంసిద్ధులను దెలుపుచున్నారని తెలుపుచున్నారని నని నురుగు తనాడె ప్రభుత్వమువారి నోటిను అగ్రముని యొచు నుడెను. బోలీసునుగలించి ఏమియును నూరు రెండువలన నోటినుల ప్రకటింపుట కీసంఘమువారు గోరింపెదరు.

బోలీసునుగురించి పట్టు

సాన్సాను విల్లువారి కోక ఆకారమున్నట్టి కచ్చెను. అది మురాలి భాషలో నున్నది. ఈ కచ్చె రమున కైకను బోలీసు నొసగుటకు అవసరము అంగీకరింపవలె ననియు, సమై కిర్ణులము జరుగుటచే కార్మికులు ఆగరములే మల మల మాడుచుండిరియు, అందుచే వారిపై కనిరము ను పరుషతనయు గోరుచున్నది. (అ.మె)

గర్జనరు ప్రత్యుత్తరము - కార్మికులయుత్సాహము

బొంబాయి మార్చి 9:—“విల్లుగారు మాకు స్వరాజ్య మిచ్చుచున్నాడు. అది కార్యకర్తలకు ప సలియగాక, అదిని కర్మిపాననద మా కెట్టి కీడును గలుగదు.” విల్లు జనమున లను గర్జనరు గారొసగి ప్రత్యుత్తరమును గర్జనరు వైయ త్సాహవాగ్యములతో నామోదించిరి.

బోలీసు విచారణసంఘము

బొంబాయి మార్చి 9:—బొంబాయి ప్రభుత్వకార్యక కా భాగి కరిగిన ఫిర్యాదులను గూర్చి మునిచరణ సభము జరియెడుట పాత్యమెరుకు బోలీసు వేరవలన దోకభాగ గ కరిగి యు చుండిరియు కి కర్మిములనంకి రకునగా బోలీసు నొసగుచుండిరియు ఈమొత్తము వేరవలన దోక భాగముగ కరి. జిరుండి నియు వెలిచెను ప్రభుత్వమువారి ది: వేరవలన అందఱుల తెచ్చివేయవలెను ప్రతిమిల్లుజనము ని సువుచున్న తెక్కలనే ఆధారముగ దీక్షింప చుంటిమియు ఇందు బోలీసుగూడ జేర్చి తెలిపెదమియునడితెను. అంత టికో నీసభవారి కార్యకర్తలను నాగింపను. నేడోరేపో నివే దికి సంపెదరు.

* * * * *

కాల్పులు జరిగినపుడు మేజిస్ట్రేటులేదు

కేసీ కారమున కాల్పులు జరిగినపుడు మేజిస్ట్రేటు కగర లేదు.

* * * * *

బోర్సాదు అదనపుపోలీసుదళము

ప్రభుత్వసభ్యులకు గ్రాంటును తగ్గించుట కంగీకరించుట

బొంబాయి మార్చి 9:—బోర్సాదు తాలూకాలో అదన పుపోలీసు ఒకరును గోరిన ఒకలతి యాత్యుల గ్రాంటు గా 10 వలను కగ్గించుటకు ప్రభుత్వసభ్యులకు సర ముగిసానా రుగాడు వాగ్దానమునదిటచే, ఈగ్రాంటును తిలకొంప: తె ిన తిగ్గించునను నోటినునొసగి అధికారతరభ్యు డుపం నుగించుకొనెను. (అ.మె)

కేళవారల

ఉప్పుపన్ను

అలివియరు ప్రభువు ప్రకటనము

భారతీయుల వ్యాఖ్యానమునుజూచి

అచ్చెరువొందుట

లండన్, మార్చి 7:—ఉప్పుపన్నును గూర్చి అలివియరు ప్రభువు జేసిన ప్రకటననకు భారతీయులు తప్పు అర్థమును గట్టించింపలకు లండనులో పలుకుడిగల వార్తాపత్రికలు ఇంకను అశ్చర్యమును జూపుచున్నవి.

మార్మింగుసోపు పత్రిక

ఇట్లు తెలుపుచున్నది:—ఉప్పుపన్నును గూర్చి ప్రభు వుల భావ అలివియరు ప్రభువుజేసిన ప్రకటనమును భారతదేశ కలికావితేభులతో బాలు మాపక కా ప్రతినిధియు ధిల్లీకుండి భాంతీయులు అలివియరు ప్రభువు ప్రకటనను కోపముతో జూచుచున్నారని తెలుపుచున్నాడు. అలివియరు ప్రభువు మాసవ్యాసములో ఏవో కొన్నిభాగములను అసంపన్నము గ్రహించి ఇండియాకు బట్టియింపవచ్చును. ఇది నిశ్చయము. అధికారులు ప్రకటించిన యుపవ్యాసమునిది జూచిన ఉప్పు పన్నునుగూర్చి అలివియరు ప్రభువు ఆచార్యులకును అనివే యును జూపలేదు. ఉప్పుపన్ను చాల ఘోరకరమనిగాని యం వ్యాజ్యమునిగాని అయిన స్వంతముగ తన అభిప్రాయమును ఎప్పుడు తెలుపలేదు. ప్రస్తుతము భారతదేశములో బ్రిటిషు పాలన మున భారతీయులకు అపవన్నుకము, అపోహమును గలుగుట ఉప్పుపన్ను పట్టివేయు యే కారణమని ఈతో పతేపతే జేప్పకలుల కేమ యుపవ్యాసమున తెలిపజేసిరి. ఇండియా ప్రత్యేకమువారు ఆర్థికావసరములే ఉప్పుపన్నును విధింపవలసి వచ్చెనని. దానినిగూర్చి ప్రతిపాదముగ ఏమియు జేప్పలేదు. ఉప్పుపన్నును విధించుట సమంజసమనిగాని, దానివల అదా యము లభించుచునిగాని జేప్పలేదు. పాపము అయి ఒకమాటను జేప్పి. ఈ ఉప్పుపన్నులో రెండు అపోహములు జేరియున్నవి. కమాను ఒకమాట ప్రాంతదేశములో ఉప్పుపన్ను కిధాంత మును గూర్చి, దిల్లీ—వెండి విప్లవకారణములను గూర్చియు తెలుపెడిరి. ముందుదరము ఈ ఉప్పుపన్ను చాల అవ్యాజ్యముని యు ఘోరకరించి యు ఉప్పుపన్ను పన్నును విధించుట టి డువ్యాజ్యము నుండదని మన మభిప్రాయముని అయినవలంబెను. ఈ అపోహ మెట్లుదయించెనో కం కోతము భాంతీయులకు గల్గినో తెలియజేసిరి. ఉప్పుపన్ను దుష్ప్రయోగ నుడదెండు తేవోంబు దాని నటుంచుచు, ప్రాప్తదృష్టితో అలివియరు ప్రభువు మాటలకు విశ్లేషణలను జేయవచ్చు. కాన భారత పత్రికలును అంగ్ల పత్రికా భాంతిలెభులను ఎ.క పొం బడికో యని మేము అకంఠముగ తెలుపుచున్నా రనుచున్నది.

డెయిలీ తెలిగ్రాపు పత్రిక

అలివియరు ప్రభువు ఉప్పుపన్నును గూర్చి తెలియజేసిన యుపవ్యాసమును భారతీయులు అపార్థముగ తలంచుట అయిన నకు అశ్చర్యమును గలపురుషు దనుచున్నది. సదుద్దేశ్యంతో ప్రసాదింపబడిన సంస్కరణములను గూర్చి అపోహము అవిశ్వాసము గలుగుట ఏమిదీన కారణములను గూర్చి అయిన తెలియజేసిరి. ఉప్పుపన్నును లెర్చివై జేయుట ఈ అపోహముల కును అపవన్నుకమునకును గాఢమునది. అవసరమని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఉప్పుపన్నును క.బెట్టి. దానినివిధించిరి. దీనివలన ఎటులేని నిరోధము బయలుపడెను. ఈ అపోహము బయలుపడుటకు ఉప్పుపన్ను దుర్భరము కాదా యనుటకును సంబంధములేదు. ఉప్పు పన్నును ఒకపన్ను విధించుట అలివి యరు ప్రభువునకు అయ్యములేదు. కాని అఉప్పుపన్ను యధార్థ ముగ దుర్భరముగా నుతరకే. అయ్యది కచ్చుగాదని అయిన అభిప్రాయము భారతదేశములో పన్ను దుష్ప్రయోగమైనది గానది ఇండియా ప్రభుత్వమువారే నిర్ణయించవలెను. ఉప్పు పన్నును హెచ్చించకుండ రాష్ట్రీయ ఉప్పుములను తగ్గించుటకు ఏకా లేదాదని ఒక్క విషయమునే ఆలోచించి నిశ్చయించవలె నను చున్నాడు.

ఈవిషయమై ఇండియా దొరకనమువారు నూదించిన ఏ ర్వాటునే అలివియరు ప్రభువు ఆమోదించుచున్నాడు. నిశ్చయ భాగ ఈవిషయమును ఇండియా దొరకనము వారను, భారత సామాజ్యసభవారే తమలోతాము పరిష్కారము జేసికొనవలెను.

భారతదేశ సంస్కరణములు

అలివియరు ప్రభువుని ఆక్షేపించుట

లండన్, మార్చి 7:—స్వేచ్ఛేయపత్రిక అలివియరు ప్రభువు యుపవ్యాసమును కొనియాడుట కొన్ని నిబంధనలకు శాస్త్రై భాగకదేశము:కు స్వపరిపాల నాను ప్రసాదించుటకు శాస్త్రై కద్దకుల సవల. బి: చెద ముగు నా పోల సభను కనుకూ పు కుండుట కిదా కోచినియు నునుచున్నది. అమెరికా క.దా ఆప్రేలియా రాజ్యముల పద్ధతి నుడనుచి రా.దుపేలికా కాన్పు తెన్నులో భాంతీ ములను సామంతరాజ్య ప్రతిఘటన నుడనలె నకుచున్నది. క్రొత్తరాజ్యములకు సంస్కారధీను సాలనమున నాని కేంద్ర ప్రభుత్వ ప్రతిఘటనాపుంస ప్రవాస్తామ్యమును సంపాదించుట. ప్రస్తుతమందున్నటులే ఇండియాకుంతికో సం బంధ ముంచుకొని రాజ్యపరిధి గర్భిణజనలే. తక్కి న రాజ్యములను జూక ముడను.

క్రొత్తప్రభుత్వముకను, సామంత రాజ్యములను కనదానాను, అస్సేలియాలో నున్న సంబంధమే యంద. తెను చున్నది. అన్ని జన్మముల పాలనమునకు సాంధ్యము తెలు పును కలకానిచ్చ సంఘముకటి కుండగలె ననుచున్నది.

సాంఘిక ప్రసారోన్మోదణము

క్రైస్తవసమైతముయొక్క పలుకుబడి

మనము మనస్సులను సాంఘిక పరిస్థితులను బాగుచే యుటకు వినియోగింపవలెను. కార్యద్యముకు తొలగించుటకు మా ర్గమును వెదకవలెను. ప్రజల కింజ్యముజేయులె ననువాడను నేను అందులో జేరించాడనే అని జేప్పుటకు భారతదేశ సిగ్గుండను మనము విమోచమును గనిబెట్టునపుడు ఎటు అంటిమో పూర్వము దుష్టకల్లలతో పోషనపుడును అదే అపాయకమును స్థితి కుం ధున్నారము.

సమైకము పనివాదము పనిలోకి రాకుండ జేయుటయు అనివేకమైన పనులు. క్యయము ఈవిషయము లన్నిటిని కధ్య కర్తులద్వారా హామ్యరము చేయుటకు ఏమగునని ముస్లిం లు గారు తెలియజేసిరి.

ఇంగ్లండు—వియా

రషియాప్రభుత్వము సంగీకరించుటకు పూర్వము క.కెద్ద రకును ప.మ్యరము గాతలనక ఆర్థిక రాజకీయ విషయములను పూర్తిజేసికొనకుట ఒకసభను ఉభయముల జేసికొనెమని స్థిరపరుచుకొనిరి. ఏమియు మొనటివారములో ఈసభ లండను జరుగలేనిని పోలికలు ప్రభుత్వముకు బ్రిటిషుప్రభుత్వము వారు తెలియజేసిరి. విషయములన్నిటిని ఆలోచించుటకు కొత్తి వ రములకును. మద్దనాల్లుగారు పోకొకటిగారు ఈవిష యములను సరిజూపెదరు.

బ్రిటిషు ఆర్థికపత్రమును ఏప్రిల్ 29 లేదని ప్రకటనపై కరు.

లండన్ రేవుకూలీల నూటికి 50-100 శుభ్య కరకు లను ఎక్కించుటకు దిండుటకు హెచ్చుజేయచున్నాను. దీనికి కారణము మొన్నటి నాగకూలీసమ్మె.

కరాచి రేవు యును పూర్తియైయుంది.

ప్రాంతధరము కురల చాల తక్కువ అనుపోయెను.

క్రొత్తకలీపా

మొసపాపేయియా ట్రాన్సు జిర్జోయా హెడ్జాజి మన ముసలమును ముసేమ: జాను కిదు ఖలీఫాగా అ.గి కరించి రసయం ఇతరదేశ ముసలములకుడ ఇజేభముగ ప్రార్థించెదనియు ట్రాన్సుజిర్జోనియా ప్రభుత్వమువారు యా యను తెలియజేసిరి.

స్త్రీలు వెదలిపోవలె ననుట

కాక్ స్టా.టివోపిట, మార్చి 9:—రాజకుటుంబములోని వారుగరకు పడలలమిద లైయిదాకు వెవలిరి. కొందరు స్త్రీలున్నాడు. ఏమిగూడ సోమవారములోపుక లేచిపోలెనని ఆక్షాపించి.

నల్లమందు ఒకబడికను ప్రభుపరచవలెనని నేమనలో కపు నిలు సంఘమువారు నిశ్చయించిరి.

కలకత్తా, మార్చి 6:—బంగారాభివృద్ధిని ప్రోత్సహించునట్టి మరు నేటియుద్ధమున నిష్ఫలముకొని తగులబడుచున్నట్లు వాయువాదనంబును, ఈ నేటి మరు రంగును కొలంబోలగుండా దక్షిణ ఆఫ్రికాను వెళ్లుచున్నది. నేను తగులబడినందున నుత్తము కలుగుటచే కలకత్తాను తిరిగివచ్చుచున్నట్లు వర్తమానమనెనది, నిజమైతట్లు బయటవలెనదో నుత్తమంక వచ్చినదో వివరములు తెలియలేదు. కాని బానిసేముడును నిమిత్తముకొన్నిదిండు లెచ్చట యుండవలసి వచ్చునని తోచుచున్నది. ఈ నేటి మరు గోతములను విడుదలను తీసికొని వెళ్లుచున్నది.

(ఆ. పే)

చెన్నపురి బజారుధరలు

మార్చి 10-వ తేది సోమవారము

(1) ధాన్యములు

దసరాలు బా 1-కి రు 45-0-0	మొదలు 55-0-0	కలకు
బియ్యము బస్తాలు	మొదలు, వత్తు.	
కుసుమ తెనాలిని ,, ప 45 గలది	రు 18-0-0	14-0-0
సెల్లూరిని ,, డిటా ,,	16-8-0	17-0-0
డిల్లీని ,, డిటా ,,	16-8-0	17-0-0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి	,, 8-12-0	9-0-0
సువ్వలు ,,	24-0-0	26-0-0

(2) వస్త్ర ధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205	రు 12-0-0	రు 18-4-0
సెనగలు ,, డిటా ,,	9-12-0	10-4-0
సెనలు ,, డిటా ,,	11-8-0	12-8-0
మినుములు ,, డిటా ,,	12-8-0	18-12-0
ఉలవలు ర 164 ,,	7-8-0	8-0-0

(3) నూనె వస్తువులు

సువ్వలు నూనె బా 1-కి	రు 180-0-0	185-0-0
సెయ్య వ 1-కి	,, 14-0-0	26-0-0
కొండాపురం వేరు సెనగపప్పుబా 1-కి	60-0-0	62-0-0
యితర ప్రదేశము ,,	55-0-0	58-0-0
వేరు సెనగనూనె గానుగ బా 1-కి	రు 140 మినుకనూనె 187	
అమడము నూనె బా 1-కి	రు 154-0-0	155-0-0

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి	రు 210-0-0	
కూరపసుపు ,,	రు 165-0-0	170-0-0
మిరపకాయలు (గుంటూరిని) బా 1-కి	రు 80-0-0	105-0-0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మునుగు 1-కి	రు 45, 60	
కాళవాస్త్ర పాయకట్టు ,,	రు 60, 70	
తెలుము బా 1-కి	రు 50-0-0	60-0-0
చింతపండు బా 1-కి	రు 26-0-0	42-0-0

(5) ఇనుము

పట్టాలు రఖం బా 1-కి	రు 82-0-0	85-0-0
చదరం ,,	84-0-0	85-0-0
రవుండు ,,	86-0-0	44-0-0

(6) లోహములు

వెండి 100 కులంకు	రు 78-0-0	82-4-0
బంగారము, తులము 1-కి	రు 25-8-0	25-12-0
సవరన 1-కి		16-8-8
ఇర్రడి బా 1-కి	రు 290-0-0	292-0-0
రాగి డిటా	రు 320-0-0	325-0-0
అస్కా చక్కెర బ 1-కి	రు 57-6-8	

(7) రంగులు ఆలిబరైను

ఆవుగడ్డము	20 డిగ్రీలు	రు 115-0-0
కొట్టి కృష్ణము	డిటా	

దంతసంబంధమైన ప్రచారము

అపరంపరమైన అవారము లోని పీచ్చ వాయువు మొదలగువానిచే దంతములు ఎంచుకు ఎట్లు త్రుచ్చిపోవునది, అలాగయు చెదనదీ మొదలగునది జ్వరాదులలో నున్న చార్బరు "చాన్. కెకటరాఫ్, ఎల్. ఎమ్ అందు ఎన్ డెంటాల్" శర్మకగారు ఆంధ్రదేశము నందు సంచారముచేసి ప్రదర్శనములు ఉపద్యాయములు మూలముగా ప్రబలు గ్రహించునట్లు చేయుచును. ఆయాబోట్లలోనున్న ట్రాకెటర్లు బంగాళాలందు లేక తపాలాస్థానములందు విచారించి వివరములు తెలిసికొనవచ్చును. ఈ విగ్రహ తెలుపుబడిన జాగాలలో రమారమి యిందులో తెలివిన తాళిబులందు చూడవచ్చును.

తిరు.గూడ	9	తేది 10 వ తేది 10 వ
సెల్లూరు	12.	15
గూడూరు	15.	16
వెంకటగిరి	17.	20

జ్వరాను బార్బిటైను చీకాబాడునందు నెం 250 రు భవనమునందు గల వా రి కై ద్య కాల లో మిక్కిలి సామర్థ్యమును అనుభవము గాన అనేక యిద్దరు సహాయకై యును అనేక పది మిక్కిలి తృప్తిగముగా నిర్వహించును. దులిలోను నెం 424, తంలి విలాసము "డెంటాల్" శర్మ

విదేశ వార్తలు

క్యాలిఫోర్నియాను రద్దుజేయుట

ముస్తఫా కెమాలుసామాగారి ఆట

హుసేను రాజుగారిని ఖలీఫాగా ప్రకటించుట

ప్రత్యేఖిఫా స్విట్జరులందుకు పయనముగట

జెమ్రాసలం, మార్చి 7:—మెస్తఫా కెమాయూ ట్రాన్సుజార్జినియా, హెడజాజి దేశములకు హుసేను రాజుగారిని ఖలీఫాగా ప్రకటించిరి.

సోఫియా, మార్చి 6:—ప్రత్యేఖిఫాగారు గతీపుర తుర్కికా పరివారసహితముగ స్విట్జరు లంకుకు పయనమై, అతన చాల దిగుబడినాడు. కాకస్తాంబు నోపిలునుండి చట్టరీతూ వరకును కొంతదూరము వడసమీదను నురికొంత దూరము మోటారుమీదను వాడుక మొనర్చును. చట్టరీతూలో సింప్లక్ ఎక్స్ప్రెస్ రైలు ఎక్కెను.

ఇండియా ప్రభుత్వము

జత గావలసిన సదుపాయములన్నిటిని బ్రిటన్ నుండి కొనవలెనని గోరుటకు పారిశ్రామిక సంఘమువారు ఇండియా మంత్రిని కచ్చేవారము జూచి చర్చించెదరని ప్రెస్బుర్గతికా విశేషం తెలుపుచున్నాడు.

భారతదేశ సమస్యలు

భిన్నాభిప్రాయములు

ప్రత్యేఖవర్షరు అభిప్రాయములు

లండన్, మార్చి 6:—ప్రత్యేఖ వ్యవహాసు గవర్నరు గోన్వెక్ ప్రభుత్వ విధానమును సందర్భమున బొంబాయినుండి తిరిగివచ్చిన 45 బార్ని లాయడ్ గారికి విమోచనమును సమీక్షించి గోన్వెక్ ప్రభుత్వ ఇట్లు బ్రిటిషుఇండియా సంఘమున నడిపిరి. భారతదేశాభ్యుదయమునకై నేను కక్షింపవలసిన తప్పక పాటుబడెదను. గొప్ప సామ్రాజ్యసమస్యలతో సంబంధముగా రచనను ఈసమస్యలను గూర్చి చక్కగ తెలిసికొనవలెను. ఈసమస్యలను ఊహించి వానిని గ్రహించు కక్షియేగాక వాని ముఖ్యతను, అములలో తెల్పు కక్షియేగాక మన కడకును ఉండవలెను. గ్రేటుబ్రిటన్ నుండి యిచ్చు విషయములకేగాక భారతదేశములందు చర్చించవలదు ఈవిషయములను గూడ గ్రహించవలెను.

సర్ జార్జి లాయిడ్ గారు

కీ. శే. గోక్షే మహాశయుడు భారతదేశ సేవకేయుటకు ప్రయత్నించిరి. సంఘసోభనకు అయ్యది ఉపకారవోలేను. ఇతడు భారతదేశ సేవ కేయుటకు మనప్రయత్నములు ఫలించుగాక! అనుకొన్న ఈవ్యక్తిను రీడేనగాక యిరి.

ఇండియాలో పలువురు పరివిధములగు రమకభిప్రాయములు తెలియజేయుచున్నాడు. అతడతడు తీవ్రవల భారతదేశ రాజకీయ జాతీయతలములందు అనవసరమగు సంఘటనములు కలగజేయుటగూడ కటన్ధించుచున్నది.

భారతీయులు తమతరఫానులను సువ్యయగ తెలియజేయు అత్యధికవలభావమును భారతీయులకు కలగజేసి ఇంగ్లాండు గొప్పసేను జేయుచున్న దనవచ్చును. ఈ అభిప్రాయము భారతీయులు తమదురోలేతో కనిపెట్టుచున్నది. భారతీయులు అభివాదులు కొందరు తాము అర్హుల మనకొనుచున్నాడు. ఈ విషయమునే ఇంగ్లాండు పరిశీలించుచున్నది. సంస్కరణములు పుష్కలము గావలెనన్న ఓరియంటలిజము, యుండవలెను. భారతదేశమునకున్న ప్రత్యేకతలములను గ్రహించవలెను. భారతీయులు సుతూర్ణవ్యవహారములను బొందుటకు ముందుతాము ఏమి ఓటు జేయవలెనో, ఓటు జేయవలసిన విషయములను మేమో తెలిసికొనునంత నిద్ర్యను నియోజకవర్గమునా రందరను గ్రహించవలయును.

ఓటర్లకు రాజకీయజ్ఞానముగారితేను. సంస్కరణమును అంగీకరించు రాజకీయజ్ఞతలు భారతదేశ సువర్ణపాలనమునకు నిద్ర్యమైన మిక్కిలి లభించుకొనరని భారతదేశమునా

లింకు సమర్థము సువ్యయగ తెలియజేయవలెను. గవ్యకాలమున సంస్కరణచట్టమును కొన్నిములగు సర్వనిధులు గ్రహించి అమోచించి ఆచరణలో తెలుపవలసిన పరిపాలకభారము కర్తవ్యము. వారే సంరక్షకులుగ నుండుదు. గ్రేటు బ్రిటన్ ను కు యిదంత యు అలవాటే. ఓక్కొక్క భాగస్వామి తన కక్షింపవలసిన ఉదాత్తార్థకై, యాట్లుల తోడ్పడుచున్నాడు. గ్రేటుబ్రిటన్ కుకైచేయు జూమెను. సురక్షించుచున్నది. భారతీయులనుండి ప్రతిష్ఠను కడించినది. రాజ్యాంగమును భవనమును కలగజేసెను. భారతదేశమో అసంఖ్యాకులగు భారతీయుల విశ్వాసమును కలగజేసెను. తన చారిత్రమును ప్రవేశపెట్టెను. భారతదేశ రాజకీయజ్ఞతలు గ్రేటుబ్రిటన్ నుండి విశ్వాసము నుంచవలెను. సమీక్షించుటకు భయమును ఓరియంటి సహకారము కలుపు ఏర్పడును. భారత రాజకీయజ్ఞతల పట్టుకు ఉత్సాహము అవ్యప్రాయములకరితే నాకు ఎక్కువ సులభమున కలగజేయుచు కవు. సావ్యకొంగ్రి భావమును మెంపొందజేసి భారతదేశమును పాలించుటకు ఇంగ్లాండునుండి ఆఘన పొంసేనోద్యోగుల సాంకర్ష్యము నాకు అవసరమంద మును కలుగజేయుచున్నది. ఈ ఉద్యోగులు విదానముగ తొందరబడక నడిచేయుట చేతనే సంస్కరణములు అమలుజూనికై వచ్చుటకు సాధ్యమయినది.

బ్రిటిషు సైనిక వ్యయము

1924-25 సంవత్సరము: రు 4,50,00,000 పానులు మదింపు చేయబడెను. నిరుపాదసంకల్పము రు 20,00,000 పానులు ఖర్చు. ఇండియా మిగిలినవిక సెట్టికై అంగీకరిం 1,52,000 మదియున్నాడు. / రుదో 1,54,000 మంది యున్నాడు.

పలస్తైను

లో నున్న భారత సైనికలను మరలింపవలెను. ఇండియాలో అరబులలో బ్రిటిషు ఆక్విడరమును భారతదేశములను సానే కలస్తైనులో నియమింపవలెనని యధికారికాభ్యుదయ తెలియజేసెను.

సింగపూరు నాకాశయనిర్మాణము

ప్రభుత్వవైఖరి

లండన్, మార్చి 6:—రాత్రి 11/35, ప్రెస్బుర్గతికావిశేషం రి ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు:— కచ్చేవారము సింగపూరు నాకాశయనిర్మాణమునుగూర్చి సువ్యయముగ ఏనో ఒకసంకల్పి ప్రభుత్వమువారు తెలియజేసెదరని తెలియుచున్నది. మంత్రిగర్వమునా రీ విషయమై నిశ్చయించినటు కవునకు అధికపరిశ్రమలు ప్రతిపూలముగ నుండుటచే ప్రస్తుత మినాకాశయనిర్మాణము వాస్తవజేసెదరని తెలియుచున్నది. నాకాశయనిర్మాణము పూర్తికడవలెనునని తెలుచున్నది. కాని ఇంతక్లిగలో మగల పనిని ప్రారంభించెదరని తోచెను. ప్రభుత్వమునా లోకదేశ పనిని సాగించెదమన్నును కార్మికులు నిబరణులు చాలవలసి అక్షింపెదరు. నిరోధములు జూచెదరు. కాని ప్రస్తుతము పని వాస్తవజేయుటకు మంతులందరను ఏకగ్రీవముగ ఒక్క కొంగు రను కొనుటకంత మాత్రము మీతేను.

దొమినియనులతో ఆలోచించుట

సింగపూరు నాకాశయనిర్మాణము సాగించిరని ప్రతికా ప్రచారక సంఘమువారు తెలుపుచున్నాడు. ఈవిషయమై దొమినియనులకు తెలియజేయుటకుముందు దొమినియనుల ప్రభుత్వ క్రిమనుకై ప్రభుత్వమువారు వేచియుండెదరు.

జర్మను దిగుమతులకున్నును తగ్గించుట

ను గూర్చి కామన్వెల్థలో ఒక తీర్మానమును ప్రభుత్వము వారు ప్రవేశపెట్టిరి. జర్మనీ నుండి వస్తువరిసారములను రాబట్టుటకు జర్మను దిగుమతుల పన్నును నూటికి 25 నుండి 5 దింట్టికి తగ్గింపవలెనని ప్రభుత్వము వారుపాదింక 45 బార్ని ప్రెస్బుర్గతికా (లిబరలు) అక్షింపించిరి. కాని స్పొడక్ గాకు ఈపన్ను ఏమీ 15 తేదీతో అఖర సుసనియు అతడు సవ్యపరిచార సమస్య మరలక్రిగ్రి అంతయు ప్రారంభమగు గాన అతడేవిషయమును పూర్తిక చర్చించవచ్చుననిరి.

టుంటా భామక గారి సమాధిని నగరం తెరచిరి. పోరోనా గారి సువర్ణకవచము గాంధీ.

జర్నీ సైనికబలమును తగ్గించుట

మిత్రమండలి చర్య

రాయబారుల మరతులు

లండన్, మార్చి 6:—రా.తి.కి.సి.

ప్రొవింటియల్ జర్నీలు గాఢానికి రాయబారులు తమలేఖ నడపేసిరి. అదిట్లుంది:—

మిత్రమండలిచర్యలకు జర్నీలు నిరోధమును జూపిన గాని వెర్నీలు ఒక బడిను తీవ్రముగ నుల్లఁఖించి తోచినగాని జర్నీలు మిత్రమండలి జెప్పినటుల జేయించలేదను నై న క రాయబారు గార్ల మా పనికి రాకుండ పోలీసు దళమును ఏర్పాటు జేయవలెను. జంతుగుండు సామగ్రిని తయారుచేయు కర్మాగారములు యధాసామగ్రిని తయారు జేయుటకు వీలులేకుండ జేయవలెను. వీరి నన్నిటిని స్వాధీనము జేయవలెను. యధాసామగ్రి ఎగుమతి దిగుమతి లేకుండ జేయవలెను. సైనిక సమావేశ మండరాదు. ఒడంబడికకు విరుద్ధముగ ఏ సైనిక యేర్పాటులను జేయరాదు. అంతర్మిత్రమండలి సంఘమువారు కరిగించుట కన్ని అవకాశములను గలగజేయవలెను. ఇక చిట్టకొండనుకొనుచున్నారు. జర్నీలు ఇక సైనిక ఏర్పాటులలో తప్పించుకొనుటకు వీలులేకుండ మిత్రమండలి ఆదేశమును ఏకీకరించిరి.

అంగ్లో అమెరికన్ సంబంధములు

అమెరికా అధ్యక్షులును బ్రిటిష్ రాజువారియు వాషింగ్టన్లో ఉభయ ప్రభుత్వముల తరపున అభివందించుకొనిరి. ఆ తర్వాత దిముల బడసెరి. ఇంక ఉత్తమ ప్రతిబలపడి స్వార్థిత్వము సర్వము శాస్త్రము యభివృద్ధి యగుటకు ప్రయత్నించుట ననకొనిరి. ఇట్లుచూచి ప్రపంచములో చిరస్థాయిగ కాలిని శాస్త్రమును స్థాపించుటకు వీలగును.

మరాఠీలో చిట్టకొండ ఎక్కువగ నున్నందున స్పెయిన్ సేనలు ఏగిసరి తెలియుచున్నది. మరాఠీలో చిట్టకొండ ఎన్నిచోట్లను ఒడిపోయిరట, 50 స్పెయిన్ సైనికులు మృతిగొనిరి.

యధాసామగ్రిని కగ్గించుచున్న మై సెల్వెంబరు సమావేశమును జాతి సమితి ఎదుట ఏది ధానమును ప్రవేశపెట్టుటకును ప్రభుత్వము వారికి కష్టపథి తప్పక దేసియు ఈ నిమయమును ప్రభుత్వమువారు ముఖ్యముగ జూచుచున్నారనియు అన్ని విధముల జాగ్రత్త ఆలోచించుచున్నారనియు కామన్వెల్త్ గైడ్ గారు తెలియజేసిరి.

అల్పరూపము ప్రభుత్వ కొడుకైన ఆర్నాల్డు కెప్టెన్ గారు కార్మిక పక్షమున జేరి.

ఫ్రెంచి విషమావస్థ

పోయింకేరుగారి బెదరింపు

ఎక్కువ అధికారము గావలెననుట

మంగళవారము శాటికి అధిక సంస్కరణ చట్టము ప్రార్థన అంగీకరింపబడినచో మండ్రెగ్లెపు రాజీనామాను (మెంబర్) బిల్లియం అధ్యక్షుని కండ జేసెదనని పోయింకేరుగారు తెలియజేసిరి.

బ్రిటిష్ వారు నమోదరించుటలను రాబట్టుటకు జర్నీలతో ఒడంబడిక జేసికొని జర్నీల దిగుమతులమీదను పన్నును కగ్గించిరి సప్తయిది కగ్గించవలెనని కన్వెన్షన్లు తీర్మానమున పహాదింప అయ్యిది ఒడిపోయెను. లిబరల్స్ ప్రభుత్వమునకే ఓటు నిచ్చిరి.

మెహెల్ గానన్న బ్రిటిష్ వారు ఆరమాసముల నెలవుమీద ఇగ్గుడును బహుళజేరెను. డియోమార్గమున పోవుచున్నాడు. యధాసామగ్రి పెరిగి చూచునంతి ఈయర్థమున పోయి అంగ్లేయులతో ఇరిడ మెదటిపాడు.

బెర్లిన్ కుంకు కర్మాగారములలో రోజున 9 గంటలు పనిచేయ నిరాకరించి పనివారిని సమైక్యపెట్టి పోలీసువారు తలపడిరి. కొందరు గాయములు తగిలినవి.

కలకలము

మ్యూనిసి నివారణలు

లండన్, మార్చి 6:—ప్రభుత్వ శాస్త్రమువారు లిరువురు శాస్త్రాధ్యక్షులనుండి పోవుటచే వీ.కి అందరిని ఆరెన్సుజేయవలెనని పిచ్చిబట్టిది. అరణ్య ద్రోమాలయన శాకాహారు మాంసగు వారిని ఆరెన్సుజేయక ఇతరులను ఆరెన్సు జేయుట శాస్త్రముగాదని మద్దాయి శాస్త్రమువారి అనెను. ప్రేక్షకు లీ మాటలను మర్చించిరి. ప్రధాన ప్రభుత్వ శాస్త్రమువారి కోర్టు తలుపును గట్టిమని తోసివేసి తేలిపోయెను. కోర్టు మరల సమావేశమైన పిదప మద్దాయి శాస్త్రమువారి తుమావణ బిప్పకొనిన. కాని ప్రభుత్వ శాస్త్రమువారి తిరిగి మ్యూన్ తోడే తెలిపెను.

జర్నీ రిపబ్లికను గూల్చి ప్రయత్నములు

పెద్ద ఎత్తు

ఒక మూల పొట్టు లూడెకడాన్స్ గార్ల ప్రయత్నములు నిష్ఫలమైనను ఇకను జ్యూనికట్టిట ప్రభుత్వమును గూల్చి ఏకశక్తి పాలనమును ప్రవేశపెట్టుచును, రిపబ్లికు పార్లమెంటు (పార్లమెంటు) శాస్త్రములకు చాలియవారులందరు పెద్ద ఎత్తు నెత్తుచున్నారట.

లాసేను ఒడంబడిక

ను ప్రభుత్వ సభలో అంగీకరించుచు ఒడంబడిక మూడవ సారి అంగీకరించి. ఇది కామన్వెల్త్ కు బంపబడును.

ఆరీ ఎన్నికలకు వెన్నరు ప్రాక్టీగారు ప్రయత్నించుచున్నారు.

ఈజిప్టులో కమ్యూనిస్టులు ఆదోళనము అంతరింపజేయుటకు ఈజిప్టు ప్రభుత్వమువారు గట్టిక బూనుకొనిరి. చాలచోట్ల బోలిషివిట్ల ప్రచారగంధములను దొరికెను.

లూడెకడాన్స్ నివారణ ప్రయత్న మాపుజేయబడెను.

కలకత్తా అద్దెలచట్టము

మార్చి 6:—ఈ అద్దెలచట్టమును విచారించుట కేర్వడిన సెలెక్టు కమిటీవారు 10 చట్టముల మూడు సంవత్సరములకు బహుము 1 సంవత్సరమే యుండవలెననియును తీర్మాన లోపములు మరియొక చట్టమువలన సుఖింపజేయవలె ననియును చెప్పిరి. నెలకు 1500 అద్దెలు మించిన ప్రజేతములందు నిలుపుచేయు నవసరము లేదని యాజమిటీవారు తలచుచున్నారు. (అ||సె||)

నోటీసు

మాడపాటివారి తాలూకు కృష్ణాజిల్లా గన్నవరం తాలూకాలో చేరిన వుయ్యూరు గ్రామంలోని కమతంపల్లిం మెరకభూములున్న తోటలున్న పచ్చికబీళ్లున్న బండరు సబ్ కోర్టు వారివల్ల నియమించబడిన రిజీవరుగారివల్ల 1334 పసలీకి యేకు సాలుకు కవులకు యిచ్చుటకుగాను సదరు గ్రామంలో సదరు యేప్లేటు తాలూకు బంగాళా యదట 21-3-1924 న పగలు 11 ఘంటలకు వేలంపాట జరుపబడును గనుక ఇందుమూలముగా తెలియపర్చడమైనది. పాట పాడేవారు మనిషి 1 కి రు 500 లు Initial Deposit ధరావత్తుకట్టి మిరీపాట పాడవలెను. సదరు సబ్ కోర్టువారి మంజూరు పుత్తరువులకు లోబడి పాట కొట్టి వెయ్యబడును. ఆఖరు పాటదారు సదరు సబ్ కోర్టువారు మంజూరు చేసిన ముసాయిదా ప్రకారం రిజీవరుగారి చేరను యేకుసాలుకుఖత్తువాని రిజిస్టరిచేసి యివ్వవలెను. మిగు తావరతులు పాటకాలమందు తెలియపర్చడమవును.

రిజీమరు ఆఫీసు, బండరు } కస్తూరి కృష్ణానందం
5-3-24 } రిజీమరు

సక్సన్ దంత చూర్ణము

ఈ చూర్ణము తేలికవస్తువులలో తయారు చేయబడినది. కళ్ల సంబంధమైన వ్యాధులన్నిటిని పోగొట్టును. డబ్బి 1-కి 2 అణాలు. డెంక 1-కి రూ 1-4-0. టి. ఎస్. స్వామినాథశాస్త్రి, 2 ఎ. ఆలంగాకా పిల్లపిడి, తిరువల్లిక్కోటి, మద్రాసు.

జాతక ఫలములు

తమ జాతకముగాని జన నవల కము, నెల, వారము గంటలు, నిమిషములు (సరియైన జనన కాల భుజియు) గాని ఇవి లేనివారు ఉత్తరము (వాయుకాలము, తమవయస్సు (వాని పంపియెడిల కమటు కావలసిన ప్రతి అంశము) వాస్తవముగా గాను (వాని వి. పి. గా) మేడము, రూపము, కృష్ణావము, కరీరదాదధ్యము, భవము, సంతానము, కళత్రము, అయ్యరా లోగ్యము, భాగ్యము, ఉద్యోగము మొదలగు 25 అంశములు (ప్రార్థిగా వ్యాజ్యభావ కలములు) (వాయుటకు- రు. 1-4-0 నెలలవారిగా 1 నెల ఫలము 1-2-0 ఒక ప్రశ్న 0-8-0, ఏదేని ఒక భావము 1-0-0.

శ్రీశంకర జ్యోతిషనిలయం, గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు, గోదావరి జిల్లా.

అందరును వాడతగిన

మామదనమంజరి టానిక్ మాత్రలు

పిటినివాడుటచే ఆయుస్సు, అందము, ఆరోగ్యము మొదలగునవి వృద్ధియగును, అన్ని రకముల వ్యాధులకు ఎట్టి స్థితిలో నైనను మంచిగుణము నిచ్చును 40 మా గల బుడ్డి 1-కి ధర రు 1 రైద్యవిద్య కావలసినవారు (వానిన ఉచితముగా) తంపబడును.

రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ 27 నైజాబాదురోడ్డు, మద్రాసు.

“ఎమెటా” పలకలు

బడిపిల్లలకు చాల ఉపయోగకరము.

గ్రంథపడిన కనులనే కనుల దని ప్రాచీనిచ్చెదము. విద్యములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు ప్రాయము.

Messrs. T. H. Khanna
22, Linga Chetty Street, Madras.

మా అజీరనివారిని

పులితేంపును, అజీర్ణము మొదలగు నవి కొద్ది కాలమునుండియు, లేక బహు కాలమునుండియు పున్నప్పటికిని, బాధతోకూడ నున్నప్పటికిని తప్పక ఈదురును. మంచిజీర్ణ శక్తిని, ఆకలిని కలిగించును. పిల్లము, మలబద్ధకము మున్నగువాటిని రూపుమాపును. భవధమును సేవించుటకు మిక్కిలి రుచిగా నుండును. అజీర్ణ వ్యాధిగలవారు ప్రతి యొక్కరు దీనిని వాడుట మంచిదని అనేకవైద్యులు సలహా నిచ్చియున్నారు. బుడ్డి 1-కి ధర రు. 3/- కావలసినవారు ఈదిగువ విలాసమునకు ఆర్డరులు తంపవలెయును.

శ్రీ కృష్ణ బదర్సు, 3361 తిపాలపెట్టె నెం. 166. 328, తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు.

చుండుకు నూనె

నెల సీసా 1-కి రు 0-6-0 వి. పి. సహా 0-11-0 ఈ నూనెను రాచిన చుండు పొట్టురాలుట, జిల, గోకుడు పుండ్లు మొదలగునవి మూనును. దీనివలన వెల్లెటెలకు హానిగలగక చక్కగఁబెరుగ గలదు.

కలరా మాత్రలు

డబ్బి 1-కి 12 మాత్రలు నెల రూ 0-6-0. అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు - బొంబాయి

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము
ప్రతిపాపులోదారకును

చక్క-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్య 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్య 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనము డిపో, 6, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు లేక 109 ప్రేరి రోడ్డు, బొంబాయి.

Most Thrilling !

అత్యద్భుతదంగు పరిశోధకనవలలు

Most Interesting !!

కన్నపదాంగ పగటి-చుక్క అగ్గిరాముడు

Set Rs. 2-0-0

సెట్టు రు. 2-0-0.

రెండవ కూర్పు రు. 0-10-0

ఈ నవలలు చదువ మొదలైన కథకాత ముగించువరకును తొలచడము నివ్వకము. ఇట్టి పరిశోధకనవలలు తెలుగునందు దీనివలె వెలువడి యుండలేదు. చదివినవారికి విశేషము!!

మంచితరుణము!

మఱువకుడు!!

బ్రహ్మశ్రీ చిలకమర్తి శాస్త్రి నరసింహం వంతులుగారి

(గంధములు (య. 15-14-0 విలువ గలవి) ఒకేసారి కొనుపాటికి మార్చి నెల 10 వ తేదీన ఇవ్వబడును. లైబ్రరీలు, ఉపాధ్యాయులకు, శ్రీమంతులకు, విద్యార్థులకు ఇట్టి సమకాలము మరల లభింపదు. బహులాభకరము!!

గంధముల వివరములు.

కలపతి 1-వ భాగము	0 12 0	విశోధములు 1,	0 8 0
కలపతి 2-వ భాగము	0 12 0	2-వ భాగములు	0 8 0
సిద్ధార్థ చరిత్ర	0 12 0	నందచరిత్ర	0 4 0
గురుగోవిందు చరిత్ర	0 12 0	గయోపాఖ్యానము	0 8 0
కాశీ చరిత్ర	0 12 0	ప్రహస్నయాదరము	0 8 0
కర్పూరనందరి	1 0 0	పారిజాతావహరణం	0 8 0
సౌందర్యలీలక	1 0 0	పార్వతీనామము	0 6 0
రామచంద్రనిజము	0 10 0	చతురచంద్రహాస	0 8 0
హేమలత	0 12 0	అహల్యాచాయి	0 12 0
మణిమంజరి	0 6 0	రాజరత్నం	0 12 0
కృష్ణచేరి	0 6 0	రాజసానకధాళి 1-వ	1 0 0
భారతకథామంజరి	0 8 0	ది. 2 వ భాగము	1 0 0
సువర్ణగుప్తము	0 4 0	కథులచరిత్ర	0 10 0

మొత్తం రు 15 14 0

బ్రహ్మశ్రీ చిలకమర్తి శాస్త్రి నరసింహం గారి గయోపాఖ్యానము క్రొత్తకూర్పు చక్కని గ్లెజు బాగిములపయి ముద్రింపబడినది. టియటిలమీదను శ్రీపతుగారి బొమ్మ కూడ కలదు. మొత్తం రు. 0-8-0 మాత్రమే.

అనసూయ:—చక్కనినాటకము రు 0-12-0. శ్రీపాదుగంటి లక్ష్మీనరసింహరావు వంతులుగారి “స్వామి” నాలుకు భాగములు మొత్తం రు. 7-4-0

భీష్మ ప్రతిజ్ఞ:—వీరకవితామయము అలంకరముల నాటకము. రంగభేరిము. బ్రహ్మశ్రీ మల్లాది మూర్త్యకారాచార్యశాస్త్రి ప్రణీతము. మొత్తం రు. 0-12-0

తేజసింగు: (జీవనసంస్మృతి) రాజా ప్రతాపసింహు కాలమునాటి చరిత్రనివయక నల్ల రాజపుత్రుల శౌర్యదాద్యములు, రాజా ప్రతాపసింహు విక్రమపాదములు తీరము పులికెట్టిపక బాసపు ఇదలి విచారణగోచరముల మృత్యుముఖము గర్భించును కల్పారముల కిదికరకాశ్రీ ప్రణీతము. 1-0-0

1924 జనవరి 1 లగాయతు ఉపాధ్యాయు లందరిని మా సరస్వతి వాచకములకు రు 1 కి 0-2-0 అకాలు కమీషను ఇయ్యబడును. ప్రతి అర్ధగంట 1/2 పాఠ్య ఆధ్యాపక బంధనము. ఆధ్యాపకుల ఆర్జనలు పుష్పవర్ష. ప్రతి అర్ధగంటకు ఒక శతకం లాగును కాల్గెండన్నూ ఉపయోగము పొందును. రు. 10 లు మించిన ప్రతి అర్ధగంట రు. 5 0-2-0 వంతును కమీషను ముద్రాక్షరముల పుస్తకములకు మాత్రమే ఇవ్వబడును. కాటలాగుకు అలాచీటి పుష్పవర్ష.

నలయువారు:— కె. యల్. యన్. సోమయాజులు, గోదావరిబుక్ డిపో, రాజమండ్రి.

భరతసంగ్రహము పద్యకావ్యము

తాత్పర్యము సహా నేమల సీతారామకాశ్రీ ప్రణీతము మొత్తం రు 1-0-0

ఇందు 1. భావాధ్యాయము—కాస్తోపదాయము, అభినయలక్షణము, నభా లక్షణము, పాత్రలక్షణము, నటలక్షణము, భావాభివ్యక్తి, శిరోభేదములు, శ్లోభేదములు, గీతాభేదములు, మాస్త్రభాదక (పాణిని), అనుయోగమాస్త్రములు, సంయోగ మాస్త్రములు, ప్రస్తావనాస్త్రములు, స్వోద్దిష్టములు, యుగమాస్త్రములు వాటికి పానినిమాస్త్రములు మొదలగునవి గలవు. 2. రసప్రకరణము—నాటక నాటక లక్షణములు, వాటిభేదములు, శృంగారాదిరసభేదములు, ద్వావకావ్యములు, సంయోగ భావములు, ఆలంబనములు, కేటకములు, ఉద్దీపనములు, రసాభాసము, భావోదయము, భావసంధి, భావశబ్దాల మొదలగు వెళ్ళు విషయములు కలవు. 3. రాగప్రకరణము—కాదోష్వత్తి, క్రుతిభేదములు, 72 మేళస్వరము (ప్రస్తారమేళములు, జయరాగములు మొదలగు విషయములు గలవు. 4. తాలప్రకరణము—తాలోష్వత్తియు, దశపాణి వివరణ యులు, ప్రస్తారమేళములు, మృగతాలములు, కళితాలములు, వైకముగా విశేషించి ప్రాయబడియన్నది. 5. పాదప్రకరణము—సమశ్లేషవాదాదిభేదములు, తాండవాది భేదములు, పంచపాణియులు, కర్పూరయములు, కళాపంచము, న్యాకలక్షణములు, గమనమంజరములు, మండలభేదములు గలవు.

అభినయము నేర్పుకొనివారువా వారికి, నేర్పుచారిని మిక్కిలి యుపయోగకారి. మేజువాటిలో ముందు కూర్చుండ నేమకవదువా రీ గంధమును తత్పక జదివిన మాస్త్రముల లాక్షణములు ములముగా గ్రహించగలిగి కరిహసింపగలుగుదురు.

2. శిల్పసంగ్రహము

ఇందు శిల్పములు, నేపాలములు, శోభకములు మొదలై విస్తృతములు. ఆయములు, కంఠాధారములు, 128 విభాగములకు వేదలక్షణములు, శ్రీ, పుష్ప, కళాసంక, భేదములు, కలకలా, రూపధారములు, ఉపదేశములు మొదలగు విషయములు తెల్లము, భరద్వాజసూక్తిమంజరి, సంకషానగా తెలుగులో ప్రాయబడి.

1, 2 నేమల సీతారామకాశ్రీ ప్రణీతము	మొత్తం రు 0-6-0
భద్రాచల రామచరిత్ర — చక్కని ప్రిబంధము	1-0-0
భక్తవింతామణి—లేపరు బైండు	0-5-0
నారాయణ కీర్తనలు	0-2-0